



ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧತು
ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ರಚಿತ

ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-3

ಉತ್ತರಖಂಡ

ಅನುವಾದ-ಲೇಖಕರು ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ
ಪಂ. ಪಂಥರಿನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿ
ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯಪ್ರಶಸ್ತಿ
ರಾಮಕೃಷ್ಣ ದಾಲ್ಮಿಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶ್ರೀವಾಣಿ ಅಲಂಕರಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ

—: ಪ್ರಕಾಶಕರು:—

ಖೋಡೇ ಫೌಂಡೇಶನ್

ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಣಾ ವಿಭಾಗ

ನಂ. 9, ಮೊದಲನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಗಾಂಧಿನಗರ

ಬೆಂಗಳೂರು-560 009

ದೂರವಾಣಿ : 22956505, 22956573

ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0091-80-22956570

PADMA MAHAPURANA Part - 3 of Bhagavan Sri Vedavyasa Maharshi,
edited and translated in to Kannada by Rajyaprashasti, Rastraprashasti,
Ramakrishna Dhalmia Lakshmi Shreevani Alankarana Prashasti
Puraskrutha Panditha Sri Pandarinathacharya Galagali, Vishveswara
Nagar, Shanti Colony, Hubli-580032 Ph : (0836) 2250250

First Edition : 1967

Second Edition : 2006

No. of Pages : xii + 388

No. of Copies : 1,000

© : Publisher

Price : Rs. 180 = 00

Printed at: **SRI VENKATESHWARA PRINTERS**
No. 3, Yellappa Road, Susheela Road Cross
Chickmavalli, Lalbagh Crumbigal Road Cross
BANGALORE-560 004
Phone : 26573001

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಪುರಾಣಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಮೂಲ್ಯ ನಿಧಿ. ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಆಗರ. ಹಿಂದೂದೇಶದ ಅಂದಿನ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಯರು ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮುಂದಾದರೂ ಮಾನವರ ಜೀವನರಥವು ನ್ಯಾಯನೀತಿಗಳ ಆದರ್ಶಪಥದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಯ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಪುರಾಣಗಳು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟು ಪುರಾಣಗಳು ಹದಿನೆಂಟು. ಈ ಪುರಾಣಗಳು ಭಗವಂತನ ಮುಖದಿಂದ ವೇದಗಳಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಹೊರಬಂದವು.

ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಗಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿದೊಡ್ಡದಾದ ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣ ಬೃಹತ್ತಮ. ಅದರನಂತರ ಪದ್ಮಪುರಾಣವೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ತರವೂ ಗುಣದಿಂದ ಮಹತ್ತರವೂ ಎನಿಸಿದೆ. ಇದರ ಗ್ರಂಥ ಸಂಖ್ಯೆ ಐವತ್ತೈದು ಸಾವಿರದಷ್ಟಿದೆ.

“ಪದ್ಮಂ ತತ್ ಪಂಚಪಂಚಾಶತ ಸಹಸ್ರಾಣೀಹ ಪಠ್ಯತೇ”

ಎಂಬ ವಚನಾನುಸಾರ ಇದರ ಶ್ಲೋಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಅರ್ಧ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಖಂಡ, ಭೂಮಿಖಂಡ, ಸ್ವರ್ಗಖಂಡ, ಪಾತಾಳಖಂಡ, ಉತ್ತರಖಂಡ ಎಂದು ಐದು ಖಂಡ ಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಖಂಡಗಳು ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಐದನೆಯ ಉತ್ತರಖಂಡದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಮೂರನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರಖಂಡವು ಮತ್ತು (ಕೊನೆಯ) ಕ್ರಿಯಾಯೋಗಸಾರ ಖಂಡವು ದೊಡ್ಡದಿದ್ದು ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಉತ್ತರ ಖಂಡದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಪುರಾಣ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಬಗೆಬಗೆಯ ನೀತಿಬೋಧಕವಾದ ನಿದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಬೋಧಪ್ರದವಾದ ಅನೇಕ ಆಖ್ಯಾನ ಉಪಾಖ್ಯಾನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ನೈತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮಪ್ರಧಾನವಾದ ಸುಂದರ ಬಾಳಿನ ಹಂದರವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಪುರಾಣವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಈ ಉತ್ತರಖಂಡ- ಕ್ರಿಯಾಯೋಗಸಾರ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲದೆ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಹಾಗೂ ಭಾಗವತದಂಥ ಭಾರತೀಯ ಸಾರಸ್ವತ ನಿಧಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕೂಡ ಬಗೆಬಗೆಯ ಅನುಭವ ಅವಿಷ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರ್ವತಾಖ್ಯಾನ, ಜಾಲಂಧರನ ಕಥೆ, ಶ್ರೀಶೈಲಾದಿಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಮುದ್ರ, ಗಂಗಾ ಪ್ರಯಾಗ, ಕಾಶಿ, ಗಯಾ ಮುಂತಾದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಬಣ್ಣನೆ, ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತಗಳ ಮಹಿಮೆ ವರ್ಣನೆ, ವಿಷ್ಣು ಧರ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮ, ಕಾರ್ತಿಕ ವ್ರತ, ಮಾಘಸ್ನಾನ, ನರಸಿಂಹವೃತ್ತಾಂತ, ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಶಿವರ ಪೂಜಾದಿಗಳು, ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ರಾಮಸಹಸ್ರನಾಮಗಳಂತಹ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳ ಮಹಿಮೆ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲ ದೇವಶರ್ಮಾಖ್ಯಾನ, ಗೀತಾ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, ಭಾಗವತ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, ಮಂತ್ರರತ್ನಾಭಿಧಾನ,

ಮತ್ತಾದಿ ದಶಾವತಾರ ಕಥಾ, ರಾಮನಾಮ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, ಭೃಗುಕೃತ ವಿಷ್ಣು ವೈಭವ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯ ವಿಶೇಷಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿವೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪದ್ಮ ಪುರಾಣವು ವೈಷ್ಣವ ಪುರಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಹು ಭಾಗವು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ಪರಮೋತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಅನೇಕ ಆಖ್ಯಾನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ ಸಂವಾದ ಉಪದೇಶ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊರಟಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವರ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಹಾ ಮಹಿಮೆಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭ ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಚನಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬನೇ ಪರಮಾತ್ಮನು. ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ, ಹರಿರೂಪಿಯಾಗಿ ಅವರವರಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪದ್ಮ ಪುರಾಣದ ಶೈಲಿ, ರಚನೆ, ಪಾತ್ರಸೃಷ್ಟಿ, ಧರ್ಮದೃಷ್ಟಿ, ರಸಪುಷ್ಟಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಪೂರ್ವಪೀಠಿಕೆಯು ಪರ್ಯಾಪ್ತ ಮಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದಲ್ಲವನ್ನು ಈ ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತ ಪದ್ಮಪುರಾಣವು ಗಾತ್ರದಿಂದ ಬೃಹತ್ತರವೂ ವಿಷಯ ವೈಶಾಲ್ಯದಿಂದ ಮಹತ್ತರವೂ ಆದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಗ್ರಂಥ ಸಂಖ್ಯೆ ಐವತ್ತೈದು ಸಾವಿರದಷ್ಟು. ಐದು ಖಂಡಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಸೃಷ್ಟಿಖಂಡ-ಭೂಮಿಖಂಡ-ಸ್ವರ್ಗಖಂಡ-ಪಾತಾಳಖಂಡ-ಉತ್ತರಖಂಡ-(ಕ್ರಿಯಾಯೋಗಸಾರಖಂಡ) ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಸೃಷ್ಟಿಖಂಡದಲ್ಲಿ ಐದು ಪರ್ವಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಐದು ಖಂಡಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂದರೆ ೨೦೦೫ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೧ ಸೃಷ್ಟಿಖಂಡ, ಪದ್ಮಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೨ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಖಂಡ, ಸ್ವರ್ಗಖಂಡ, ಪಾತಾಳಖಂಡ, ಪದ್ಮಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಖಂಡ ಶುರುವಾಗಿ ಪದ್ಮಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಖಂಡ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ವೇದವ್ಯಾಸರಚಿತ ಬೃಹತ್ ಪದ್ಮಮಹಾಪುರಾಣ ಕನ್ನಡಾನುವಾದವು ಭಾಗ-೧, ಭಾಗ-೨, ಭಾಗ-೩, ಭಾಗ-೪ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾಯೋಗಸಾರ ಖಂಡ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿದೆ. (ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಐದು ಖಂಡಗಳೂ ಒಟ್ಟು ಏಳು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿದ್ದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಏಳು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿದ್ದನ್ನೇ, ಒಂದರಕ್ಕೊಂದು ಬಿಡದಂತೆ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಣಕಾರರಾದ ಶ್ರೀವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಮಾಲೀಕರಾದ ಚಿರಂಜೀವಿ ಕೆ.ವಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣರವರ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ತಂದೆಯವರಿಂದ ಕಲಿತ ಮುದ್ರಣ ಕೌಶಲ್ಯದ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಬರೀ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲೇ ಮುದ್ರಣ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ).

ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಪಂ. ಪಂಥರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯಗಲಗಲಿ

ದಿನಾಂಕ 24 - 02 - 2006

ಶಾಂತಿ ಕಾಲೋನಿ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - 580 032

ಕೃತಜ್ಞತಾ ಸಮರ್ಪಣೆ

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಭಾಷಿತವಿದೆ.

ಶತೇಷು ಜಾಯತೇ ಶೂರಃ ಸಹಸ್ರೇಷು ಚ ಪಂಡಿತಃ |

ವಕ್ತಾ ದಶಸಹಸ್ರೇಷು ದಾತಾ ಭವತಿ ವಾ ನ ವಾ ||

ನೂರು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಶೂರನಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಪಂಡಿತನಿರುತ್ತಾನೆ. ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ವಾಕ್ ಚತುರನಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಕೊಡುಗೈ ದಾನಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಇರುವನೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ!

ಈ ಸುಭಾಷಿತಕಾರನ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉದ್ಯಮಿಗಳಾದ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಃ ಕವಿ ಪಂಡಿತರಾದ ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರು. ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಸಿರಿವಂತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಇರದಿರುವ ವಾಕ್ ಚಾತುರ್ಯ, ಕವಿತ್ವಕೌಶಲ್ಯ ಇವರ ಸೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇವರು ಒಂದು ಗಾಯತ್ರೀ ಹೋಮ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅದೊಂದು ಅಭೂತ ಪೂರ್ವವಾದ 'ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ' ಎನ್ನುವಂಥ ಮಹಾಕಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ವೈಭವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಆಚರಣೆಯ ನೆನಪು ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಹಸಿರಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಷ್ಣು, ವರಾಹ, ಕೂರ್ಮಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ರಚಿತ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಾಶನದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಭಾರವನ್ನು, ಕೂರ್ಮರೂಪಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಮಂದಾರಪರ್ವತವನ್ನು ಹೊತ್ತಂತೆ, ಶ್ರೀಹರಿಯವರೂ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ನಿರಂತರ ಪುರಾಣಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಅನುವಾದನ ಮುದ್ರಣಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಾಡಲು ಸರ್ವವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರ ಇನ್ನೊಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಅವರೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪರಮಭಕ್ತರು, ಮಹಾಕವಿಗಳು. ದೇವರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು, ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಂತ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಪುರಂದರದಾಸ, ಕನಕದಾಸ, ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ ರಂಥ ದಾಸಕೂಟ ಧುರೀಣರ ಭಕ್ತಿಪರ ಹಾಡುಗಬ್ಬಗಳ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ ಹೆಜ್ಜೆಯೇನಿ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅನುಭವಿ ಸಂತ ಶರೀಫಸಾಹೇಬರ ಪ್ರಭಾವಲಯದ ಪ್ರಭಾವಿ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಚಂಕ್ರಮಣ-ಸಂಕ್ರಮಣ ಗೈಯುವ ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರ ಆಡುನುಡಿಯ ತಾಳಲಯ ಬದ್ದವಾದ ಹಾಡುಗಳು ಕೇಳುಗರ ಹೃದಯನಾಡಿಗಳನ್ನು ಮಿಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಸ್ವತಃ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಭವನಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಆ ಎಲ್ಲಾ ಭವನಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ದಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಮನಗಂಡು ಹಾಗೂ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಆಯಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಭವನಗಳ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸಕರಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ,

ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರೇ ವಿನ್ಯಾಸಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೂ ತಾವೇ ಖುದ್ದು ನಿಂತು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಖೋಡೇ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಎಂಬ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಭವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕುಲಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ವಿಠಲದೇವರು ಅವರಿಗೂ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಆಯುಷ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ವಿಜಯ ವೀರ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಪದ್ಮಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥದ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, 3, ಯಲ್ಲಪ್ಪರಸ್ತೆ, ಚಿಕ್ಕಮಾವಳ್ಳಿ, ಸುಶೀಲ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-4 ಇದರ ಮಾಲೀಕರಾದ ಮುದ್ರಣಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಕೆ. ವಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್‌ರವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯು ಸಕಲ ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅವರ ಮೂವತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷದ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಅಕ್ಷರಜೋಡಣೆ ವಿಧಾನದಿಂದ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡ ಐದು ಖಂಡಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ (ಸೃಷ್ಟಿಖಂಡ, ಭೂಮಿಖಂಡ, ಸ್ವರ್ಗಖಂಡ, ಪಾತಾಳಖಂಡ, ಉತ್ತರಖಂಡ) ಏಳು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನೂ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಒಂದಕ್ಷರವೂ ಬಿಡದೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ತಂದೆಯವರಿಂದ ಕಲಿತ ಮುದ್ರಣ ಕೌಶಲ್ಯದ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನ, ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲೇ ಈ ಪದ್ಮಮಹಾಪುರಾಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಲಾವಿದರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮೋಹನ್, ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರು ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ವಿಠಲದೇವರು ಅವರಿಗೂ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಎಲ್. ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ವ, ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಪುರಾಣ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಸಹಾಯಧಾರೆ ಹರಿದುಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಅನಂತರಾವ್ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರಿಗೂ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ಪರಿಸುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸಕಲ ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಪಂ. ಪಂಥರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯಗಲಗಲಿ

ದಿನಾಂಕ 24-2-2006

ಶಾಂತಿ ಕಾಲೋನಿ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - 580 032

ಪದ್ಮಪುರಾಣ ಭಾಗ - ೨

ಉತ್ತರಖಂಡ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಅಧ್ಯಾಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
1 ಮಹೇಶ ನಾರದ ಸಂವಾದ.....	1
2 ಶಿವ ನಾರದ ಸಂವಾದ ಬದರೀನಾರಾಯಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	4
3 ನಾರದ ಧರ್ಮರಾಜ ಸಂವಾದ ಜಾಲಂಧರನ ಉತ್ಪತ್ತಿ.....	5
4 ವೃಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಜಾಲಂಧರನ ವಿವಾಹ.....	9
5 ಜಾಲಂಧರ ದೇವೇಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ ದೂತನನ್ನು ಕಳಿಸಿದುದು.....	12
6 ದೈತ್ಯಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ದೇವಸೇನೆಯ ಯುದ್ಧ.....	14
7 ಹರಿ ಮತ್ತು ಕಾಲನೇಮಿ ಮುಂತಾದವರ ಯುದ್ಧ.....	17
8 ಜಾಲಂಧರನಿಂದ ಇಂದ್ರನ ಪರಾಜಯ.....	21
9 ಜಾಲಂಧರನ ಸುಖ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ.....	26
10 ಜಾಲಂಧರನಿಂದ ಸೋತ ದೇವತೆಗಳು.....	27
11 ಜಾಲಂಧರನ ಮುಂದೆ ನಾರದರಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ವರ್ಣನೆ.....	30
12 ಜಾಲಂಧರನ ದಂಡಯಾತ್ರೆ.....	34
13 ಶುಂಭ ಮೊದಲಾದ ದೈತ್ಯರೊಂದಿಗೆ ನಂದಿ ಮುಂತಾದ ಶಿವಗಣಾಧೀಶರ ಯುದ್ಧ.....	38
14 ಶಿವ ಮತ್ತು ಜಾಲಂಧರರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ.....	42
15 ಜಾಲಂಧರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗ.....	46
16 ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ತಪಸ್ವಿಯ ವೇಷಧಾರಣೆ.....	51
17 ಶಿವರೂಪ ಧರಿಸಿದ ಜಾಲಂಧರನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಪಾರ್ವತಿಯಿಂದ ಸಖೀಪ್ರೇಷಣ.....	59
18 ರುದ್ರ ಜಾಲಂಧರ ಯುದ್ಧ.....	64
19 ಶಿವಸೇನೆ ದೈತ್ಯಸೇನೆಯರ ಯುದ್ಧ.....	69
20 ಶ್ರೀಶೈಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ.....	80
21 ಹರಿದ್ವಾರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	81
22 ಭೂಮಿಗೆ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಆಗಮನ ; ಹರಿದ್ವಾರದ ಬಣ್ಣನೆ.....	85

ಅಧ್ಯಾಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
23 ಮಹಾದೇವ ಹೇಳಿದ ಗಂಗೆಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	87
24 ಪ್ರಯಾಗ ತೀರ್ಥ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	91
25 ತುಳಸಿ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	92
26 ತುಳಸೀ ವ್ರತ.....	94
27 ಅನ್ನದಾನದ ಪ್ರಶಂಸೆ.....	96
28 ಜಲದಾನ.....	97
29 ಧರಾಪಾಲ ರಾಜನ ವೃತ್ತಾಂತ.....	100
30 ಗೋಪೀಚಂದನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	103
31 ಕಾರ್ತೀಕ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿಯಂದು ದೀಪವ್ರತ ವಿಧಾನ	105
32 ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸನತ್‌ಕುಮಾರ ಸಂವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ ವ್ರತದ ವಿಧಾನ...	111
33 ಪೃಥ್ವಿದಾನ-ವಸ್ತ್ರದಾನಗಳ ಪ್ರಶಂಸೆ.....	114
34 ಶನಿಯ ಪೀಡೆ ತಪ್ಪಿಸಲು ದಶರಥನ ಪ್ರಯತ್ನ	118
35 ತ್ರಿಸೃಶಾ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತದ ವಿಧಾನ.....	123
36 ಉನ್ಮೀಲಿನೀ ಏಕಾದಶಿಯ ವಿಧಾನ	126
37 ಪಕ್ಷವರ್ಧಿನೀ ಏಕಾದಶಿ ವ್ರತ.....	129
38 ಏಕಾದಶಿ ಜಾಗರ ಮಹಿಮೆ	131
39 ಜಯಾ ವಿಜಯಾ ಜಯಂತಿ ಏಕಾದಶಿಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	134
40 ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಮೋಕ್ಷದಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ.....	139
41 ಪುಷ್ಯ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಸಫಲಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ.....	142
42 ಪುಷ್ಯ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪುತ್ರದಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ	145
43 ಮಾಘ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಷಟ್‌ತಿಲಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	148
44 ಮಾಘ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಜಯಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ.....	151
45 ಫಾಲ್ಗುಣ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ವಿಜಯಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	154
46 ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	156
47 ಚೈತ್ರ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದ ಪಾಪಮೋಚನೀ ಏಕಾದಶಿಯ ಪ್ರಭಾವ.....	160
48 ಚೈತ್ರ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಕಾಮದಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ.....	164
49 ವೈಶಾಖ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ವರೂಢಿನಿ ಏಕಾದಶಿ ಆಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ.....	167
50 ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಮೋಹಿನಿ ಏಕಾದಶಿಯ ಆಖ್ಯಾನ.....	169

51	ಜೇಷ್ಠ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಅಪರಾ ಎಂಬ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	171
52	ಜೇಷ್ಠ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ನಿರ್ಜಲಾ ಎಂಬ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
53	ಆಷಾಢ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದ ಯೋಗಿನೀ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	175
54	ಆಷಾಢ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಶಯನೀ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ	178
55	ಶ್ರಾವಣ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಕಾಮಿಕಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ವರ್ಣನ	180
56	ಶ್ರಾವಣ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪುತ್ರದಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ	182
57	ಭಾದ್ರಪದ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಅಜಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ	186
58	ಭಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪದ್ಮಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	189
59	ಅಶ್ವಿನ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಇಂದಿರಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	192
60	ಅಶ್ವಿನ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪಾಶಾಂಕುಶ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ	195
61	ಕಾರ್ತಿಕ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ರಮಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	196
62	ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪ್ರಬೋಧಿನೀ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಹಿಮೆ	200
63	ಅಧಿಕಮಾಸ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಕಮಲಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	202
64	ಅಧಿಕ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಕಾಮದಾ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	205
65	ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ವ್ರತದ ವಿಧಿ	206
66	ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ವ್ರತದ ಉದ್ಯಾಪನ ವಿಧಿ	209
67	ಯಮನ ಆರಾಧನೆ ಹಾಗೂ ವೈತರಣೀ ವ್ರತಗಳ ವಿಧಾನ	210
68	ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	217
69	ಶ್ರಾವಣ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತ ವಿಧಾನ	218
70	ನದೀ ತ್ರಿರಾತ್ರ ವ್ರತದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	223
71	ಭಗವಂತನ ನಾಮ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	224
72	ಶ್ರೀರಾಮರಕ್ಷಾ ಸ್ತೋತ್ರ	231
73	ದಾನ ಧರ್ಮಗಳ ಮಹಿಮೆ	233
74	ಗಂಡಿಕಾ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ	234
75	ಶ್ರಾದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ್ವಿಕಾದ, ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕ ರಾಮ ಸ್ತೋತ್ರ	235
76	ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತ ವಿಧಾನ	237
77	ಅಪಾಮಾರ್ಜನ ಸ್ತೋತ್ರ	241
78	ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	248

79 ಗಂಗಾ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	255
80 ವೈಷ್ಣವರ ಲಕ್ಷಣ	257
81 ಸರ್ವ ಮಾಸಗಳ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ವರ್ಣನೆ	257
82 ಚೈತ್ರಶುದ್ಧ ದ್ವಾದಶೀ ದಿನದಂದು ದಮನಕೋತ್ಸವದ ವಿಧಿ	259
83 ವೈಶಾಖ, ಜೇಷ್ಠ, ಆಷಾಢ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಜಲಶಯನೋತ್ಸವ	260
84 ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಪವಿತ್ರಾರೋಪಣ ವಿಧಿ	261
85 ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೂಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪೂಜೆ	263
86 ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	264
87 ಗುಣವತಿಗೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸತ್ಯಭಾಮಾ ಜನ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿ	267
88 ಶಂಖಾಸುರನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ	269
89 ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರದಿಂದ ಶಂಖಾಸುರನ ವಧೆ	271
90 ಕಾರ್ತಿಕ ವ್ರತದ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು	273
91 ಕಾರ್ತಿಕ ಸ್ನಾನ ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನಾದಿ ವಿಧಿ	276
92 ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳು	278
93 ಕಾರ್ತಿಕ ವ್ರತದ ಉದ್ಘಾಪನ ವಿಧಿ	279
94 ತುಳಸಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ಜಾಲಂಧರನ ಉತ್ಪತ್ತಿ	281
95 ಜಾಲಂಧರನ ದಿಗ್ವಿಜಯ, ದೇವತೆಗಳ ಪರಾಜಯ	283
96 ಭಯಗ್ರಸ್ಥರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸ್ತೋತ್ರ	286
97 ಪಾರ್ವತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಾಲಂಧರನ ಮನೋವಿಕಾರ	288
98 ಎಲ್ಲ ದೇವದೇವತೆಗಳ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಸುದರ್ಶನ ನಿರ್ಮಾಣ	291
99 ಕಾಲನೇಮಿ ಮುಂತಾದವರೊಡನೆ ನಂದಿ ಮುಂತಾದವರ ಯುದ್ಧ	293
100 ಮಹಾದೇವರಿಂದ ದೈತ್ಯರ ಪರಾಜಯ	294
101 ದುಃಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಂಡು ಉದ್ವಿಗ್ನಳಾದ ವೃಂದೆಯ ವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಟ	296
102 ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಾಲಂಧರ ಸಂಹಾರ ಶಂಕರನಿಂದ	299
103 ಮೂರು ಬೀಜಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಧಾತ್ರೀ ಮಾಲತೀ ತುಳಸಿ ಗಿಡಗಳ ದರ್ಶನದಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಭ್ರಾಂತಿ ನಿವಾರಣೆ	301
104 ಕಲಹೆಯ ಉಪಾಖ್ಯಾನ	302

105 ತುಳಸಿಯನ್ನು ಬೆರಿಸಿದ ನೀರಿನ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಕಲಹಗೆ ದಿವ್ಯ ದೇಹ ಪ್ರಾಪ್ತಿ..	304
106 ವಿಷ್ಣು ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆ	306
107 ವಿಷ್ಣು ದಾಸ ಚೋಳರಾಜರಿಗೆ ವೈಕುಂಠಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ	308
108 ಜಯ ವಿಜಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕರ ವೃತ್ತಾಂತ	311
109 ಕೃಷ್ಣಾ ವೇಣೀ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳ ಮಹಿಮೆ	313
110 ಏಕಾದಶೀ ಮಾಘಮಾಸ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸ ತುಳಸೀ ದ್ವಾರಕಾ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಲು ಕಾರಣ.....	316
111 ಧನೇಶ್ವರ ವೃತ್ತಾಂತ	319
112 ಧನೇಶ್ವರನು ಧನಯಕ್ಷ ಎಂಬ ಕುಬೇರನ ಸೇವಕನಾದದ್ದು	321
113 ಆಲದಮರ ಹಾಗೂ ಅರಳೆಯ ಮರದ ವರ್ಣನೆ	323
114 ಅಲಕ್ಷ್ಮೀವೃತ್ತಾಂತ ವರ್ಣನೆ	324
115 ಶಂಕರ ಷಣ್ಮುಖ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ತಿಕ ಸ್ನಾನದ ಮಹಿಮೆ	326
116 ಕಾರ್ತಿಕದಲ್ಲಿ ದಾನದ ಮಹಿಮೆ	328
117 ಮಾಸೋಪವಾಸ ಮತ್ತು ಸೂಕರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಿಮಾ ವರ್ಣನೆ	330
118 ಶಾಲಿಗ್ರಾಮ ಪೂಜೆಯ ಮಹಿಮೆ	331
119 ಪ್ರಚೋದಿನೀ ಏಕಾದಶಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ	336
120 ಮಾಘ ಮಾಸದ ಮಹಿಮೆ.....	340
121 ದೀಪ, ಗಂಧ ಹಾಗೂ ನೆಲ್ಲಿಗಿಡಗಳ ಮಹಿಮೆ.....	346
122 ದೀಪಾವಳಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	349
123 ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನ ಮತ್ತು ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಸಂವಾದ ಮಾಘ ಸ್ನಾನದ ಮಹಿಮೆ ...	354
124 ಮಾಘ ಸ್ನಾನದ ವಿಧಿ ವರ್ಣನೆ.....	359
125 ಮಾಘಸ್ನಾನದ ಫಲದ ಬಣ್ಣನೆ	365
126 ಚಿತ್ರರಾಜನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ.....	370
127 ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹಿಮೆ	383
128 ಶಾಲಿಗ್ರಾಮ ಪೂಜೆಯ ಮಹತ್ವ.....	384
129 ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ	385

ಪುರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಆಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ್ಯವಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆದು ಮಹಾವಟವೃಕ್ಷವಾಗಿ ನೆರಳು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಕಥೆ ಈ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯರ ಜನಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೇ ಈ ಪುರಾಣಗಳು.

ವೇದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುಮಹತ್ವ. ಇದಕ್ಕೆ 'ಪಂಚಮವೇದ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರತಿ, ಸ್ಮೃತಿ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ವರ್ಣನೆ ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸಮವಾಗಿ ತೂಗುವ, ಸತ್ಯ, ತತ್ವ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವೇನೆ ಇದ್ದರೂ ಆದ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಮರಸಿಂಹನ ನಾಮಲಿಂಗನುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ಆಖ್ಯಾಯಿಕೋಪಲಬ್ಧಾರ್ಥಪುರಾಣ ಪಂಚಲಕ್ಷಣಂ,
ಸ್ವರ್ಗಶ್ಚ ಪ್ರತಿಸ್ವರ್ಗಶ್ಚ ವಂಶೋಮನ್ವಂತರಾಶಿ ಚ
ವಂಶಾನುಚರಿತಂ ಚೈವ ಪುರಾಣಂ ಪಂಚಲಿಪುಣಂ”

ಒಟ್ಟು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಪದ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ವಾಯು, ಭಾಗವತ, ನಾರದ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಅಗ್ನಿ, ಭವಿಷ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ, ವರಾಹ, ಲಿಂಗ, ಸ್ಕಂದ, ವಾಮನ, ಕೂರ್ಮ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಗರುಡ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಇವುಗಳು ನಾಲ್ಕು ಲಿಪಿ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಂಡಿತ ಪಂಥರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿಯವರು ಬಹುಶ್ರಮದಿಂದ ಈ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಲೇಖಾನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದೇಶದ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯ ಮನೆ-ಮನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕರಣೀಯರು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ಕೇಳಿ, ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಳನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಹಾಗೆಯೇ. “ಅಬ್ಬಿಗೆ ಅತಿ ಮಿತಿಯುಂಟು, ಅದರೆ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ.” ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞರು, ಬಲ್ಲವರು ಈ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ, ವಸ್ತು, ಪಾತ್ರ, ಶೈಲಿ, ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಲೋಪದೋಷ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳೇನಾದರೂ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದರಬದಲು ತಮ್ಮಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಶುದ್ಧಪ್ರತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ತಾವು ತೋರಿಸಿದ ಲೋಪ- ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗವು ಸದಾ ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ದ್ವಿತೀಯಮುದ್ರಣದ ನಂತರ ತಮಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯ ಜೊತೆ ನೂತನ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಆತ್ಮಂತ ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಅನಂತಸಾಗರ ಪುರಾಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಕೈಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ. ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣವು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹೊರತರಲು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಅಗತ್ಯ.

ಕೆ.ಎಲ್. ಶ್ರೀಹರಿ ಖೋಡೆ
ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಖೋಡೆ ಫೌಂಡೇಶನ್,
ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಣಾ ವಿಭಾಗ

ನಂ. 9, ಮೊದಲನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ,
ಶೇಷಾದ್ರಿ ರಸ್ತೆ, ಗಾಂಧಿನಗರ,
ಬೆಂಗಳೂರು-560 009

॥ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ॥

ಪದ್ಮಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ - ೨

ಉತ್ತರ ಖಂಡ

ಮಹೇಶ ನಾರದ ಸಂವಾದ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ನರಂಚೈವ ನರೋತ್ತಮಂ ।

ದೇವೀಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ವ್ಯಾಸಂ ತತೋಜಯಮುದೀರಯೇತ್ ॥

ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದ. ಎಲ್ಲ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ನಾರಾಯಣ ದೇವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ, ಅನಂತರ ವಾಯುದೇವರನ್ನೂ, ಶೇಷದೇವರನ್ನೂ ನಮಿಸಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಧಿದೇವತೆಯಾದ ಸರಸ್ವತೀದೇವಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗೈದು ಅನಂತರ ವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪುರಾಣವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.

“ಅಜ್ಞಾನತಿಮಿರಾಂಧಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಾಂಜನ ಶಲಾಕಯಾ ।

ಚಕ್ಷುರುನ್ಮೀಲಿತಂ ಏನ ತಸ್ಮೈಶ್ರೀ ಗುರವೇ ನಮಃ ॥”

ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಕುರುಡರಂತಾದ ಜನರ ಕಣ್ಣನ್ನು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಜನ ಶಲಾಕೆಯಿಂದ ತೆರೆದು ಯಾರು ಬೆಳಕನ್ನು ಬೀರಿರುವರೋ ಅಂಥ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಋಷಿಗಳು:- ಪಂಡಿತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಸೂತಾಚಾರ್ಯ, ನೀನು ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಅಖ್ಯಾನ ಉಪಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಪಾಠಾಳಖಂಡವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ಆಲಿಸಿದೆವು ಪರಮಾನಂದದಿಂದ. ಇನ್ನು ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ. ಈ ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಶ್ರವಣದಿಂದ ನಮಗೆ ಭಗವಂತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾಧಿಕವಾದ ಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಪದ್ಮಮಹಾಪುರಾಣದ ಶೇಷಭಾಗನ್ನು ಹೇಳು.

ಸೂತ:- ಮುನಿಗಳೇ, ಕೇಳಿರಿ. ಹಿಂದೆ ನಾರದ ಮುನಿಯು ಶಂಕರನಿಗೆ ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರರೂಪವಾಗಿ ಮಹಾದೇವನು ನಾರದರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದುದನ್ನೇ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಈಗ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಯು ಲೋಕ ಸಂಚಾರಗೈಯುತ್ತ ಮಂದರ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೆರಳಿದ. ಮಂದರ ಪರ್ವತದ ಒಂದು ಸುಂದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಉಮಾನಾಥ. ಅವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದ ಆ ದೇವಮುನಿ.

ಶಿವನ ಆದೇಶದಂತೆ ಅವನ ಎದುರು ಇದ್ದ ಒಂದು ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಆಸೀನನಾದ. ಈಗ ನೀವು ನನಗೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ನಾರದ ಮುನಿ ಆ ಗೌರೀಪತಿಗೆ ಕೇಳಿದ.

ನಾರದ:- ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯೆ, ನೀನು ಜಗದ್ಗುರು. ನಮಗೆ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವದ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಆಗುವಂತೆ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡು.

ಮಹಾದೇವ:- ನಾರದ, ಭಗವತ್ ತತ್ವವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ವೇದ ಸಮೃತವಾದ ಪದ್ಮಪುರಾಣವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ. ಸರ್ವಪುಣ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಈ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಾಖ್ಯಾನ ಜಾಲಂಧರನ ಅಖ್ಯಾನ, ಶ್ರೀಶೈಲ ಬಣ್ಣನೆ, ಹರಿದ್ವಾರದ ಮಹಿಮೆ, ಪ್ರಯಾಗತೀರ್ಥ, ದಶಾಶ್ವಮೇಧ ತೀರ್ಥಗಳ ವಿವರ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಈ ಉತ್ತರ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇದಲ್ಲದೇ ತುಳಸಿಯ ಮಹಿಮೆ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾದಿ ಮಹಿಮೆ, ದ್ವಾರಕೆಯ ವಿವರಣೆ, ಉತ್ಸವಾದಿಗಳ ವಿಧಾನ, ಕೆರೆ, ಬಾವಿ, ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಪುಣ್ಯ, ನೀರಿನ ಅರವಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಇರಿಸುವದರ ಪುಣ್ಯ, ಗಾಣಪತ್ಯಾಗಮ, ವೈಷ್ಣವಾಗಮ, ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಗಂಗಾಸಮಾಗಮ, ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ, ಶೂದ್ರ ಧರ್ಮ, ಉಮಾಮಹೇಶ ಸಂವಾದ, ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರರೂ ಕೂಡಾ ಪಠಿಸಬಹುದಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಬರುವ ಮಹಾಪುಣ್ಯ, ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮದ ಪ್ರಭಾವ, ಕೇಶವಾದಿ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಾನ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕರ್ತವ್ಯ, ವರುಷದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇಪ್ಪತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಏಕಾದಶಿ, ದ್ವಾದಶಿಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಗೋದಾವರಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರಾದಿ ಧಾರಣ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆ ವಿಷ್ಣು ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ವಿಶೇಷ ವಿಧಿ. ಯಮುನಾ, ಗಂಡಕೀ, ವೇತ್ರವತೀ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ. ಗಿಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಶಿಲಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಉತ್ತರ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅರ್ಬುದೇಶ್ವರ ಮಹಿಮೆ, ಸರಸ್ವತೀ ಸಿದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಿಮೆ, ಪದ್ಮನಾಭ ಸಮತ್ಪತ್ತೀ, ತುಳಸೀಧಾರಣ, ಗೋಖೇಚಂದನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಪಟ್ಟಪೂಜೆ, ನಿರಂಜನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ದೀಪದಾನ, ಧೂಪದಾನ, ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಮಾಘ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಎಲ್ಲ ವ್ರತಗಳ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಾಪಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಜಗನ್ನಾಥ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಪೂಜೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಷ್ಣುಪೂಜೆ, ಗೋಪೂಜೆ, ಸಿದ್ಧಪೂಜೆಗಳ ಪುಣ್ಯಫಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಾಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಫಲವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಗೋದಾನ, ಅಶ್ವದಾನ, ಗಜದಾನ, ವೃಕ್ಷದಾನಗಳ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜಪದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ, ಗುರುವಿನ ಲಕ್ಷಣ, ಶಿಷ್ಯನ ಲಕ್ಷಣ, ಪಾದೋದಕದ ಮಹಿಮೆ, ಪಿತೃಶ್ರಾದ್ಧ, ನೀಲೋತ್ಸರ್ಗ, ಗ್ರಹಣಕಾಲದ ದಾನ, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮದ ದಾನ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ, ಗಂಧ, ತುಳಸಿ, ಹೂಹಾರಗಳ ಮಹಿಮೆ, ದಶಮಿ, ಏಕಾದಶಿ, ವೇಧ ದ್ವಾದಶಿ ಹರಿವಾಸರಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ, ರುದ್ರದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನೂ, ಮಧುರಾ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಸೇತುಬಂಧ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ಪಂಚವಟೀ, ದಂಡಕಾರಣ್ಯ, ನೃಸಿಂಹ

ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಗೀತಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಭಾಗವತ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆ, ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆ, ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದ ಫಲ, ವೈಷ್ಣವಧರ್ಮ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ವಿಷ್ಣುನಂದೆಯಪಾಪ, ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಸ್ಥಾನ ಹಿಮಶೈಲೇಕ್ಷಣ, ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಪತ್ತಿದೇಶ, ಕಾಯಸ್ಥೋತ್ಪತ್ತಿ ಗಯಾಖ್ಯಾನ, ಗದಾಧರ ಸ್ವರೂಪ, ಫಲ್ಗುರ್ವರ್ಣನ, ಮಹಾಬೋಧ ಸ್ವರೂಪ, ರಾಮಗಯಾ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಶಿಲಾ, ಅಕ್ಷಯವಟಶ್ರಾದ್ಧ ಪುಣ್ಯ, ಮಹಾದೇವಕೃತ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿ, ಕಾಶೀ ವಿಶ್ವನಾಥನ ಜಪ, ಸಮುದ್ರ ಮಹಿಮೆ, ತಿಲತರ್ಪಣ, ತುಲಸೀದಲಯುಕ್ತ ತರ್ಪಣ, ಶಂಖನಾದದ ಮಹಿಮೆ, ರವಿವಾರ, ವೈದ್ಯತಿ ವ್ಯತಿ ಪಾತಗಳ ಮಹಿಮೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಉತ್ತರ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನ್ನದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಶಯ್ಯಾದಾನ, ಭೂಮಿದಾನ, ಗೋದಾನ, ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ವರಾಹಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಪ್ರಲ್ಹಾದಾಭಿಷಕ್ತ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಜಾಗರ ದೀಪದಾನ, ಪ್ರಹರಪೂಜೆಗಳ ಪುಣ್ಯಫಲ, ಪರಶುರಾಮ ಚರಿತ್ರೆ, ನರ್ಮದಾಖ್ಯಾನ, ವೇದಪುರಾಣಗಳ ದಾನ, ಆಶ್ರಮಗಳ ನಿರೂಪಣೆ, ಬಂಗಾರದ ದಾನ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಾನ ಪದ್ಮಪುರಾಣ ದಾನಗಳ ಮಹಿಮೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಉತ್ತರ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪದ್ಮಪುರಾಣವು ೧) ಸೃಷ್ಟಿಖಂಡ ೨) ಭೂಮಿಖಂಡ ೩) ಸ್ವರ್ಗಖಂಡ ೪) ಬ್ರಹ್ಮಖಂಡ ೫) ಪಾತಾಳಖಂಡ ೬) ಉತ್ತರಖಂಡ ೭) ಶ್ರಿಯಾಯೋಗಸಾರಖಂಡ ಎಂದು ಏಳು ಖಂಡಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪದ್ಮಪುರಾಣವು ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರಚಿತವಾದ ಈ ಪುರಾಣದ ಪಠಣ ಶ್ರವಣದಿಂದ ದುಃಖದಾರಿದ್ರ್ಯ ದೂರಾಗುವದು. ಕೊನೆಗೆ ಮೋಕ್ಷ ದೊರಕುವದು. ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಪುರಾಣವನ್ನು ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಮಹೇಶ ನಾರದ ಸಂವಾದ ಎಂಬ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು



ಬದರೀನಾರಾಯಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಮಹೇಶ್ವರ:- ಒಟ್ಟು ಈ ಭೂಖಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಪರ್ವತಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯವು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮವು ಅತ್ಯುತ್ತಮ. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ನರನಾರಾಯಣ ರೂಪದಿಂದ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ನರನಾರಾಯಣ ದೇವರ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ.

ನಾರದ, ಉತ್ತುಂಗವಾದ ಆ ಹಿಮಗಿರಿಯ ಶೃಂಗದಲ್ಲಿ ನರ-ನಾರಾಯಣ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪುಣ್ಯಪುರುಷರು ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಶ್ವೇತವರ್ಣದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಕಪ್ಪುದೇಹದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪುವನು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ವರ್ಣ ಕಪ್ಪು ಮನುಷ್ಯನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣ. ಜಗತ್ತಿನ ಹುಟ್ಟು, ಲಯ ರಕ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣನಾದ ಮಹಾಪ್ರಭು. ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಹುಗಳು. ಜಟಾಧಾರಿಯಾದ ಆ ನಾರಾಯಣ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಉತ್ತರಾಯಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ನೆರವೇರುವದು. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಹಿಮಪಾತದಿಂದ ಈ ಬದರೀ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವದು. ಆ ಆರು ತಿಂಗಳು ಹಿಮಚ್ಛಾದಿತವಾದ ಈ ಬದರೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ನಾರಾಯಣ ದೇವರಿಗೆ ಮಾನವರ ಪೂಜೆಯು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಮತ್ತು ಮಹತ್ತರವಾದ ದೇವನೂ ಹಿಂದೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ನೆಲೆ. ಮಹಾ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಗಳು ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿ ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ವೇದಮಂತ್ರಗಳ ಮಂಜುಳಘೋಷ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ.

ಇಂಥ ಪರಮಪಾವನವಾದ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದ ದರ್ಶನವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮಾನವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಇಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ದೇವಗಂಗೆಗೆ ಅಲಕನಂದಾ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ನಾರಾಯಣನ ದರ್ಶನ ಎರಡೂ ದುರ್ಲಭ. ಕೋಟಿ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರಕ.

ನಾರದ, ಹಿಂದೆ ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಈ ಬದರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಕರುಣೆಯ ಖಣಿಯಾದ ಆ ನಾರಾಯಣ ಗರುಡಾ ರೂಢನಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ ಆ ಜಗದೀಶ್ವರ. ಆ ಮಹಾಪ್ರಭು ನನಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನುಡಿದ.

ನಾರಾಯಣ:- ಮಹಾದೇವ, ನೀನು ಕೈಲಾಸ ಪತಿ. ಜಗತ್ತಾಲಕನಾದ ಮಹಾರುದ್ರ. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇಡು. ನೀನು ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾದೇವ:- ಜನಾರ್ದನ, ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಎರಡು ವರಗಳನ್ನ ದಯಪಾಲಿಸು.

“ತವಭಕ್ತಿ ಸದೈವಾಸ್ತು ಭಕ್ತರಾಜೋ ಭವಾಮೃಹಂ ।
ತವ ಪ್ರಸಾದಾದ ದೇವೇಶ ಮುಕ್ತಿ ದಾತಾ ಭವಾಮೃಹಂ ॥

ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತ ಇಥಿ ಖ್ಯಾತೋ ಲೋಕೇ ಚೈವ ಭವಾಮೃಹಂ ।
ಸರ್ವೇ ಲೋಕಾ ಬ್ರವಂತೇ ಮಯಂ ಭಕ್ತಃ ಸದೈವಹಿ ।
ಯಸ್ಯಾಹಂ ವರದಾತಾತು ತಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿರ್ಭವೇತ್ ಪ್ರಭೋ”

ಭಗವನ್, ನನಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಭಕ್ತಿ ಇರಲಿ. ನಾನು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಎನಿಸಲಿ. ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ನಾನು ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದಾತನೂ ಆಗಲಿ. ಎಲ್ಲ ಜನರು 'ಹರನೇ ನಿಜವಾದ ಹರಿಯ ಭಕ್ತ' ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಲಿ. ಮತ್ತು ನಾನು ಯಾರಿಗೆ ವರ ಕೊಡುತ್ತೇನೋ ಅವರು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಆಗಲಿ. ನಾನು ಕೂಡ ಈ ಬದರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜಟಾಧಾರಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಿಸಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಶಿವ ನಾರದ ಸಂವಾದ
ಬದರೀನಾರಾಯಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ಎರಡನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ನಾರದ ಧರ್ಮರಾಜ ಸಂವಾದ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩

ಜಾಲಂಧರನ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಸೂತ:- ಒಮ್ಮೆ ನಾರದ ಮುನಿಯು ವನವಾಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಕಾಮ್ಯಕ ವನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದರು. ಆಗ ಧರ್ಮರಾಜನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿದ. ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ. ವಿನಯದಿಂದ ವಂದಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

ಧರ್ಮರಾಜ:- ನಾರದರೇ ನಮಗೆ ಈಗ ಒದಗಿ ಬಂದಿವೆ. ದಾರುಣವಾದ ದುಃಖ. ಇಂಥ ಕಡುಕಷ್ಟ ಬರಲು ಏನು ಕಾರಣ? ಇದನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

ನಾರದ :- ಪಾಂಡುನಂದನ, ನೀನು ದುಃಖಿಸಬೇಡ. ಸುಖದುಃಖಗಳ ಕಲಸುಮೋಲೋಗರವೇ ಈ ಸಂಸಾರ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಸುಖಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ? ಭಗವಂತನಿಗೂ ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ದುಃಖರಹಿತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪೀಡೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದುಃಖವು ಇಲ್ಲದ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸೂರ್ಯನ ದೇಹವನ್ನು ರಾಹು ಗ್ರಹಣಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ರಾಹುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಅಮೃತ ಪ್ರಾಶನಮಾಡುವಾಗ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದ ಮಹಾವಿಷ್ಣು. ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ವೀರನಾದ ಜಾಲಂಧರನು ಸಾಗರದ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಎಸೆದುಬಿಟ್ಟ. ಆ ಜಾಲಂಧರನನ್ನೂ ಕೂಡ ಘಹಾದೇವನು ಸಂಹರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ. ಹೀಗೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವದೂ ಶಾಶ್ವತ ಅಲ್ಲ. ದುಃಖ ಬವಣೆ, ಗೋಳು ಯಾರಿಗೂ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ.

ಧರ್ಮರಾಜ:- ಮಹಾಮುನಿಗಳೇ, ಯಾರು ಈ ಜಾಲಂಧರ? ಅವನ ತಂದೆ ಯಾರು ? ಆ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೊಂದ ಆ ಮಹಾದೇವ? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೀವು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ನಾರದ:- ಧರ್ಮರಾಜ, ಪರಮೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಜಾಲಂಧರರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಂಗ್ರಾಮದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ದೇವೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಪ್ಸರೆಯರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮಹಾದೇವರನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ತಂತೀವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾದ ಅನೇಕ ಗಂಧರ್ವರು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ್ದರು. ರಂಭಾ, ತಿಲೋತ್ತಮಾ, ಕರ್ಪೂರಾ, ಮದನಾ, ಭಾರತೀ ಮೊದಲಾದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಗಂಧರ್ವ ಸುಂದರಿಯರೂ ಕುಣಿಯುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲರಾದ ಸುರಲೋಕದ ಕನ್ಯಾಮಣಿಗಳೂ ಆ ಸುರೇಂದ್ರನೊಂದಿಗೆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯದ ನೆಲೆವೀಡಾದ ಆ ಮಹಾದೇವರ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಬೆಟ್ಟದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ವಿಮಾನದಿಂದ ಇಳಿದು, ಆ ಶೈಲಶ್ರೀಯನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯ ಚಕಿತರಾದರು. ಕೈಲಾಸಗಿರಿಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ದ್ವಾರಪಾಲಕನಾದ ನಂದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ದೇವೇಂದ್ರ ನುಡಿದ.

ಇಂದ್ರ:- ಶಿವಗಣಾಧೀಶನಾದ ನಂದಿಯೇ, ನಾನು ನನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ನರ್ತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿಸು.

ನಂದಿಯು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಇಂದ್ರನ ಆಗಮನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ. ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ದೇವೇಂದ್ರನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಮಹಾದೇವರನ್ನು ಕಂಡು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದನೆಗೈದು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದ. ರಂಭಾ, ತಿಲೋತ್ತಮ ಮದನಾ ಮುಂತಾದ ಸುರಲೋಕದ ಸುಂದರಿಯರು ತಬಲ ತಂಬೂರಿ ಕೊಳಲು ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನೂ ತಾಳ ತಮ್ಮಟೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಗೀತದ ತಾನ ವಿತಾನ ರಾಗಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮಹಿಮೆಯನು ಸುಸ್ವರ ಸಂಗೀತದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿದು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಸ್ವಯಂ ದೇವೇಂದ್ರನೂ ಕೂಡ ಭಕ್ತಿಪರವಶತೆಯಿಂದ ತಾಳಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನರ್ತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ. ಅದರಿಂದ ಮಹಾದೇವ ಪರಮ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ. ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದ.

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವೇಂದ್ರ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಈ ನೃತ್ಯ ಸೇವೆಯಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇಡು.

ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ತಾನು ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಿ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ. ಪರಮೇಶ್ವರನ ಎದುರು ಅವನ ಈ ಗರ್ವಾಂಧತೆಯು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಅವನ ತನ್ನ ಈ ತೊಳತೀಟೆಯ ತವಕದಿಂದ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಇಂದ್ರ:- ಪರಮೇಶ್ವರ, ನನಗೆ ನೀನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನಂಥ ವೀರವರೇಣ್ಯ ನೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು.

ಮಹಾದೇವ:- ತಥಾಸ್ತು. ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ.

ಇಂದ್ರನು ಶಂಕರನಿಂದ ವರ ಪಡೆದು ತೆರಳಿದ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಗಣಾಧೀಶರನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದ ಆ ಕೈಲಾಸಪತಿ.

ಶಿವ:- ಗಣಾಧೀಶರೇ, ದೇವೇಂದ್ರ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಎದುರು ಗರ್ವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ. ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಮದ ಪ್ರದರ್ಶನವೇ?

ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಆ ಮಹಾದೇವನಲ್ಲಿ ಕೋಪ ಕೆರಳಿತು. ಕ್ರುದ್ಧನಾದ ಆ ಕಾಳಿಕಾಪತಿಯ ದೇಹದಿಂದ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಕ್ರೋಧವೇ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಅವನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೈದಾಳಿ ನಿಂತಿತು. ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪಾಗಿ ದಪ್ಪ ದಪ್ಪಾಗಿ ಧಡೂತಿ ದೇಹರೂಪವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಆ ಕ್ರೋಧವು ಶಂಕರನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೈಂಕರ್ಯದಿಂದ ಬಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು.

ಕ್ರೋಧ:- ಪ್ರಭೋ, ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ? ನಾನು ನಿನ್ನ ಅಜ್ಞಾಧಾರಕ. ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡು.

ಮಹಾದೇವ:- ನೀನು ಆಕಾಶಗಂಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಗು. ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವೇಶಮಾಡು. ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಬಾ.

ಮಹಾದೇವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಅದೃಶ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನ ಮೂರ್ತಿವಂತ ಕ್ರೋಧ. ಶಿವಗಣಾಧೀಶರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ಕೌತುಕದ ಘಟನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆತ್ಮಾಶ್ಚರ್ಯ ಆಯಿತು.

ಈಶಾನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಗಂಗೆಯು ಸಮುದ್ರದೊಡನೆ ಸಂಗಮಿಸಿದಳು. ಆ ಆಕಾಶಗಂಗೆಗೆ ಆಗ ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರಾಯ. ಯೌವನದ ಕಾವು ಮೈ ತುಂಬ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಉಕ್ಕುವ ಈ ಪ್ರಾಯದ ಸಿರಿ, ಹರೆಯದ ಪರಿ, ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸಮುದ್ರರಾಜನು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಭರಿತನಾದ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾಗರಸಂಗಮದಿಂದ ದೇವನಡಿಯು ರಮಾರಮಣಳಾಗಿ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು. ಆ ಸಮುದ್ರ ಸಂಗಮದಿಂದ ಸುರ ನದಿಗೆ ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಜನಿಸಿದ. ಗಂಗಾಸಾಗರ ಸಂಗಮದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಆ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಮಾಡಿದ ರೋದನೆ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳೇ ನಡುಗಿಹೋದವು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮಯೋಗಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಮೂರು ಲೋಕಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭಯಭ್ರಾಂತವಾಗಿ ಕಂಪಾಯಮಾನವಾಗ ತೊಡಗಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ದೇವೇಂದ್ರನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದು ತನ್ನ ವಾಹನವಾದ ಅರಸಂಚೆಯನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರದೆಡೆಗೆ ಬಂದ ಆ ಚತುರ್ಮುಖ. ಆ ಪಿತಾಮಹನನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಸಮುದ್ರರಾಜ ಅವನಿಗೆ ಯಥೋಚಿತವಾದ ಸ್ವಾಗತ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಸಮುದ್ರ, ಹೀಗೇಕೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ?

ಸಮುದ್ರ:- ದೇವೋತ್ತಮ, ನಾನು ಗರ್ಜಿಸುವದೂ ಇಲ್ಲ ಗುಡುಗವದೂ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆ ನನ್ನ ಗಂಡು ಕೂಸನ್ನು ನೀನು ರಕ್ಷಣೆಮಾಡು. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವೇ ದುರ್ಲಭ. ತಾವು ಇತ್ತ ದಯಮಾಡಿಸುವುದು

ಅಪರೂಪ. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ನನ್ನ ಪುತ್ರ ಜನನೋತ್ಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಕೂಸನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ.

ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಆ ನದೀನಾಥನು ತನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ನಲ್ಲಿಯಾದ ಗಂಗಾದೇವಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಗೆ ತಂದು ತೋರಿಸಲು ಹೇಳಿದ. ಅವನ ಆದೇಶದಂತೆ ಆ ದೇವತರಂಗಿಣಿಯು ತನ್ನ ಕೂಸನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ ಆ ಪಿತಾಮಹನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿದಳು. ಅತ್ಯುದ್ಭುತನಾದ ಗಂಗಾಕುಮಾರನನ್ನು ಕಂಡು ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯ ಆ ಚತುರ್ಮುಖನಿಗೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ನದೀಕುಮಾರ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಗಡ್ಡವನ್ನು ತನ್ನ ಹಿಡಿ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟ. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಗಡ್ಡ ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗತೊಡಗಿದಾಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಗೆ ವೇದನೆಯಾಯಿತು. ಆ ಬಾಲಕನ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ತನ್ನ ನಿಡಿದಾದ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೂ ಆ ಮಗು ಬಿಡಲೇ ಇಲ್ಲ ದಾಡಿಯನ್ನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮುದ್ರನಿಗೆ ನಗೆ ಬಂದಿತು. ಅವನು ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗಿ ಮಹಾಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗನ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಶಿಶುವಿನ ಶಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಅವನಿಗೆ ಜಾಲಂಧರ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ನುಡಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಇವನು ಇಂದಿನಿಂದ ಜಾಲಂಧರ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಲಿ. ಯಾವ ದೇವತೆಗಳೂ ಇವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವನು ಪಾತಾಳವನ್ನು ಆಳಲಿ. ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೂ ಭೋಗಿಸಲಿ. ನನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ವೀರವರೇಣ್ಯನಾಗಿ ಮೆರೆಯಲಿ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೨ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಾರದ ಧರ್ಮರಾಜ ಸಂವಾದ
ಜಾಲಂಧರನ ಉತ್ಪತ್ತಿವಂಬ ಮೂರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು



ನಾರದ:- ದೇವನದಿ, ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರರಾಜರ ನೆಚ್ಚಿನ ಮಗನಾದ ಜಾಲಂಧರ ಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದ. ತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯಿಂದ ಹಾರಿ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಜಗಿದು ಜಲಕೇಳಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಹುಲಿ ಸಿಂಹ ಮದ್ದಾನೆಗಳ ಮರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧದ ಆಟ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮರ್ದಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಾಲಲೀಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿಲಿಗೆ ನೆಗೆದು ಅಂತರಿಕ್ಷ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ತನ್ನ ಗರ್ಜನೆ, ಹುಡುಗಾಟ ಗುಡುಗಾಟಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಘನ ಗರ್ಜನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಅಡಗಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಸಾಗರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಯ ತಿಮಿತಿಮಿಂಗಿಲುಗಳು ಆ ಜಾಲಂಧರನಿಗೆ ಹೆದರಿ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ ಭಯದಿಂದ ಸಾಗರದ ಜಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ವಡವಾಗ್ನಿಯು ಹೆದರಿ ಹಿಮಾಲಯದ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತು.

ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಆ ಜಾಲಂಧರ. ಪ್ರಾಯ ಅವನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಬಲವನ್ನೂ ಮದವನ್ನೂ ಉಕ್ಕಿಸಿತು. ತಾರುಣ್ಯದ ಮದದಿಂದ ಉನ್ನತನಾದ ಆ ಸಾಗರ ಕುಮಾರ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ. ಒಂದು ದಿವಸ ಅವನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದ.

ಜಾಲಂಧರ:- ತಾತ, ನನಗೆ ವಾಸಮಾಡಲು ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಒಂದು ಉಚಿತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡು.

ಮಗನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಮುದ್ರರಾಜನು “ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ನಿನಗೆ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯರ ಕುಲಗುರುಗಳಾದ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಆ ದೈತ್ಯಗುರುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಸಮುದ್ರರಾಜನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಎದ್ದು ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿ, ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದ. ಆ ಅಸುರಕುಲದ ಆಚಾರ್ಯರು ಆಗ ಆ ಸಾಗರಸಾರ್ವಭೌಮನು ನೀಡಿದ ರತ್ನಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡರು. ಶರಧಿ ಸಮ್ರಾಟನು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ತಲೆಬಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡ.

ಸಾಗರ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯ ನಾನು ತಮ್ಮ ಯಾವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ. ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿರಿ.

ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ:- ತಾಯಿಯ ಯೌವನವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವ ನಿರ್ವೀರ್ಯರಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡುವದು? ಧ್ವಜಪಟದಂತೆ ಯಾವನು ತನ್ನ ವಂಶದ ಮೇಲುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಮಾನವನು ಜನಿಸಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. ನಿನ್ನ ಈ ಪುತ್ರನು ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿನಿಯರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಸೇವಿತವಾದ ಮಹಾಪೀಠ ಒಂದಿದೆ. ಅದು ಈಗ ನಿನ್ನ ಸಾಗರ ಸಲಿಲದಿಂದ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇವನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಿ.

ಅದಕ್ಕೆ ಜಾಲಂಧರಾಲಯ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಈ ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಯಾರೂ ಗೆಲ್ಲಲಾರರು. ಯಾರೂ ಕೊಲ್ಲಲಾರರು.

ದೈತ್ಯಗುರು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತಸವಾಯಿತು. ಆ ಸಮುದ್ರನಾಥನಿಗೆ. ಅವನು ಶುಕ್ರರ ಆದೇಶದಂತೆ ತಾನು ಹಿಂದೆ ಸರಿದು, ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಮಹಾಪೀಠವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೆರವು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮಗನಿಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ. ಐನೂರುಯೋಜನ ಉದ್ದ, ಮುನ್ನೂರು ಯೋಜನ ಅಗಲವಾದ ಆ ಜಾಲಂಧರ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೋ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಹಾಗೂ ದೈತ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಯಾಸುರನನ್ನು ಕರೆದು “ಈ ಜಾಲಂಧರ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಗನಾದ ಜಾಲಂಧರನಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸು” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿದ.

ಸಮುದ್ರರಾಜನ ಆದೇಶದಂತೆ ಮಯಾಸುರನು ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ರತ್ನಮಯವಾದ ನಗರವನ್ನೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ. ಭದ್ರವಾದ ಪ್ರಾಕಾರ, ಗಗನ ಚುಂಬಿತ ಗೋಪುರ ಮೆಟ್ಟಿಲಗಳುಳ್ಳ ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರಾಸಾದ ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿಯ ನೆಲಗಟ್ಟಣೆ, ಬಂಗಾರದ ಕಂಬಗಳು, ರತ್ನದ ಗೋಡೆಗಳು ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಭವನಗಳು, ಸುವರ್ಣಪೀಠಗಳು, ಪಚ್ಚೆಕಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟೆಗಳು ಮುತ್ತಿನ ಮಂಟಪಗಳು, ಮಣಿಮಯ ಮಂದಿರಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯವಾದ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರನಾಥನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಪೌರೋಹಿತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯ ಗುರು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆ ಜಾಲಂಧರನಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಸಮುದ್ರರಾಜನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ವೀರಸೈನಿಕರನ್ನು ಸಹಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಅವನಿಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವದಲ್ಲದೇ ಸತ್ತವರನ್ನು ಬದುಕಿಸುವ ಮೃತ ಸಂಜೀವಿನಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡ ದಯಪಾಲಿಸಿದರು. ಆಗ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲನೇಮಿ ಮುಂತಾದ ವೀರಧೀರವರೇಣ್ಯರಾದ ದೈತ್ಯ ಧುರೀಣರೆಲ್ಲರೂ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ಬಂದು ಕೂಡಿಕೊಂಡರು. ಶಂಭಾಸುರ ಎಂಬ ದಾನವವೀರನನ್ನು ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ. ಹೀಗೆ ತಂದೆಯಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಜಲರಾಜ್ಯ, ಸ್ಥಲರಾಜ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ವೈಭವದಿಂದ ಅಳತೊಡಗಿದ ಆ ಗಂಗಾಸಾಗರ ಪುತ್ರನಾದ ಜಾಲಂಧರ.

ಹಿಂದೆ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪರಮ ಸುಂದರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಅಪ್ಸರೆಯಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಕ್ರೌಂಚನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ವೃಂದಾ ಎಂಬ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಇದ್ದ ಸೌಂದರ್ಯ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿ, ಕೂಡಿಸಿ, ಜೋಡಿಸಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ. ಅವಳೇ ವೃಂದಾ. ಅವಳು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರಿ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಗೆಯಾಗುವಂತೆ ಪರಮ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಚೆಲುವಿಕೆಯ ಪುತ್ಥಳಿ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀಕುಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ರತ್ನ.

ಜಗನ್ನೋಹಕ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯ. ಇಂಥ ತ್ರಿಭುವನ ಮೋಹಿನಿಯಾದ ಆ ಕನ್ಯಾಮಣಿಯನ್ನು ಜಾಲಂಧರನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡು ಎಂದು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ವರ್ಣಾದೇವಿಯನ್ನು ಯಾಚನೆಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಅನಿಂದ್ಯ ಸುಂದರಿಯಾದ ಆ ವೃಂದೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು ಹೇಳಿದರು.

ಶುಕ್ರ:- ವೃಂದೆ, ನಿನ್ನ ರೂಪ, ಕಾಮನ ಒಂದು ಅಮೋಘ ಶಸ್ತ್ರ, ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕವಾದ ಚೆಲುವು ನಿನ್ನ ಸೋತ್ತು. ನಿನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೇ ನಿನ್ನ ಈ ಸೌಂದರ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಎನಿಸಿದೆ. ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯದ ಪರಿಶ್ರಮದ ನಿನ್ನ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯ ಕಳಸವನ್ನೇ ತಲುಪಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ನೀನು ಈ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯವಾದ ರೂಪದಿಂದ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಬಹುಕಾಲ ಸುಖದಿಂದ ಇರು. ಇಂಥ ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾದ ನೀನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರನಾದ ವಿಶಾಲನೇತ್ರದ ಶೂರನಾದ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದು. ಈ ಜಾಲಂಧರನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಿದ್ದಾಗ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಾಮನೇ ಸುಂದರ ಪುರುಷ, ಪುರುಷ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪರಮಸೀಮೆ, ಚರಮ ಅವಧಿ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ರೂಪೇಣಾನೇನ ರಂಭೋರು ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸುಖಿನೀ ಭವ
ನಿರ್ಮಾಯ ಸ್ವಯಮೇವ ವಿಸ್ಮಿತಮನಾಃ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಾರೇಣಯಂ
ಸ್ವವ್ಯಾಪಾರ ಪರಿಶ್ರಮಸ್ಯ ಕುಶಂ ವೇಧಾಃ ಸಮಾರೋಪಯತ್ ||
ಕಂದರ್ಪಂ ಪುರುಷಂ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ವಿದಧತೇ ಯಸ್ಮಿನ್ನದೃಷ್ಟೇ ಸತಿ
ದೃಷ್ಟವ್ಯಾವಧಿ ರೂಪ ಮಾಪ್ಯುಹಿ ಪತಿಂ ತಂ ದೀರ್ಘ ನೇತ್ರ
ಭಟಮ್ ||

ನಾರದ:- ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಮಾತಿನಿಂದ ವೃಂದೆಯ ತಾಯಿ ಜಾಲಂಧರನ ಜೊತೆಗೆ ಮಗಳ ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದಳು. ಅನಂತರ ಜಾಲಂಧರನು ವೃಂದೆಯನ್ನು ಗಾಂಧರ್ವ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ವೃಂದಾ ಜಾಲಂಧರರು ಆದರ್ಶ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಸ್ತ್ರೀ ಸಹಜವಾದ ಚಾಂಚಲ್ಯವನ್ನು ವೃಂದೆ ಎಂದೂ ತನ್ನ ಸನಿಹ ಸುಳಿಯದಂತೆ ದೂರ ಇರಿಸಿದಳು. ಜಾಲಂಧರನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಎಂದೂ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಕೊಡ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಜಾಲಂಧರ ತನ್ನ ರಾಜ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಸೀನನಾಗಿದ್ದ. ಆಗ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ದೇಹವಿಲ್ಲದೇ ರುಂಡರೂಪವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದ ರಾಹುವಿನ ಶಿರಸ್ಸು ಕಾಣಿಸಿತು. ಆಗ ಜಾಲಂಧರನು ತನ್ನ ಗುರು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ “ಈ ರಾಹುವು ಕೆಳಗಿನ ಶರೀರವಿಲ್ಲದೇ ಕೇವಲ ಶಿರೋರೂಪವಾಗಿ ಏಕೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾನೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಆಗ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ದೇವ ದೈತ್ಯರು ಕೂಡಿ ವಾಸುಕಿ ಹಾವನ್ನೇ ಹಗ್ಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹಾಲಿನಗ್ಗಡಲನ್ನು ಮಂದರ ಬೆಟ್ಟ ಇಟ್ಟು ಕಡೆದು ಅಮೃತವನ್ನು ಪಡೆದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಅಮೃತದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾದ ಕೇತುವಿನ ಕಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ರಾಹು ಶಿರಸ್ಸುಗಳು ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಾಲಂಧರನಿಗೆ ರಾಹುವಿನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ಉಕ್ಕಿ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಅವನು ರಾಹುವಿನಿಗೆ

ಮನಬಂದ ರೂಪಧರಿಸುವ ಕಾಮರೂಪಿ ಆಗು ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ ಶುಭಾಪಶಂಸನೆಗೈದ. ಮತ್ತು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಜೊತೆಗೆ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕಕ್ಕನನ್ನು ನೆನೆದು ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಿತನದಿಂದ ಕಾದಾಡಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಯ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೨ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ವೃಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಜಾಲಂಧರನ ವಿವಾಹ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಜಾಲಂಧರ ದೇವೇಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ
ದೂತನನ್ನು ಕಳಿಸಿದುದು

ಅಧ್ಯಾಯ - ೫

ಧರ್ಮರಾಜ:- ಜಾಲಂಧರನ ಕಕ್ಕನು ಯಾರು? ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಅವನಿಗೆ ಏನು ಆಗಿದ್ದಿತು? ಜಾಲಂಧರನು ಹೇಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನಾರದರೇ ನನಗೆ ಹೇಳಿರಿ.

ನಾರದ:- ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರನೀಡುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಭಗವಂತನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ ಸಮುದ್ರಗಳು ಏಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು ನೀರಸಾಗರ. ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಎಂದು ಇಬ್ಬರು ಸಹೋದರರು. ನೀರಿನ ಸಮುದ್ರನ ಮಗನಾದ ಜಾಲಂಧರನಿಗೆ ಹಾಲಿನ ಸಮುದ್ರ ಕಕ್ಕನಾಗಬೇಕು. ಸರಿತಾನೆ? ಈ ನೀರಸಾಗರದ ಅಣ್ಣನಾದ ಕ್ಷೀರಸಾಗರವನ್ನು ಹಿಂದೆ ದೇವತೆಗಳು ಕಡೆದು ಅನೇಕ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಚಂದ್ರ, ಐರಾವತ, ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ, ಅಮೃತ ಮುಂತಾದ ರತ್ನಗಳನ್ನು ದೇವದಾನವರು ಹಾಲಿನಗ್ಗಡಲನ್ನು ಕಡೆದು ಪಡೆದದ್ದು ವಿಶ್ವ ವಿಶ್ರುತ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ಜಾಲಂಧರನು ದೇವತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವೈರ ಬೆಳೆಸಿದ.

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಜಾಲಂಧರನು ದುರ್ವಾರಣ ಎಂಬ ತನ್ನ ಒಬ್ಬ ಶೂರ ಸೇನಾಪತಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ದೇವೇಂದ್ರನ ಮನೆಗೆ ದೂತನನ್ನಾಗಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಆ ದುರ್ವಾರಣನು ನೇರವಾಗಿ ನಾಕ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಸಗ್ಗದ ಆಗಸೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೇ ಅವನನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು ದೇವದೂತರು. ಅವರ ಮುಖಾಂತರ “ನಾನು ಜಾಲಂಧರನ ದೂತ. ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ. ಕೂಡಲೇ ದೇವೇಂದ್ರನು ಅವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ. ಆಗ ದುರ್ವಾರಣನು ಆ ದೇವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬಂಗಾರದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಶಚಿಯ ಪ್ರೇಮರಸದಿಂದ ಅರಳಿದ ಸಾವಿರ ತಾವರೆಗಣ್ಣಿನ ಆ ಸುರೇಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ ಗರ್ವದಿಂದಲೇ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಆಗ ದೇವೇಂದ್ರನು “ನೀನು ಯಾರು? ಯಾರು ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಏನು ಕಾರಣ?” ಎಂದೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದರು.

ದುವಾರಣ:- ಪುರಂದರನೇ, ನಾನು ಸರ್ವಲೋಕಗಳ ರಾಜನಾದ ಜಾಲಂಧರನ ದೂತ. ಅವನು ನಿನಗೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ನೀನು ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಕಕ್ಕನಾದ ಕ್ಷೀರಸಾಗರನನ್ನು ಏಕೆ ಕಡೆದೆ? ಮಂದರ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾದ ನನ್ನ ಕಕ್ಕನ ಭಂಡಾರವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೀನು ಕಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿರುವೆ. ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ಈಗ ಕೂಡಲೇ ಹಾಲಿನಗ್ಗಡಲನ್ನು ಹಾವಿನ ಹಗ್ಗಹಾಕಿ ಜಗ್ಗಿ ಕಡೆದು ಪಡೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಚಂದ್ರ, ಅಮೃತ, ಐರಾವತ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಕಾಮಧೇನು, ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ರತ್ನಗಳನ್ನೂ ನನಗೆ ತಂದು ಒಪ್ಪಿಸು. ಮತ್ತು ಬೇಗನೆ ನೀನು ಈ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಸ್ವರ್ಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು.

“ಕಿಂ ಕೇಕೀವ ಶಿಖಂಡ ಮಂಡಿತ ತನು:

ಸಾರೀವ ಕಿಂ ಸುಸ್ವರ:

ಕಿಂವಾಹಂತ ಶಕುಂತ ಪಾಲಕ ಪಿತು: ಕರಣಾಮೃತಸ್ಯಂದನ: ಕಿಂವಾ

ಹಂಸ ಇವಾಂಗನಾ ಗತಿ ಗುರು: ಕಿಂಕೀರವತ್ ಪಾಠಕ:

ರಾಕ: ಕೇನ ಗುಣೇನ ಕಾಂಚನ ಮಯೇಲಂಕಾರಿತ: ಪಂಜರೇ”

ಈ ಕಾಗೆಯನ್ನು ಈ ಬಂಗಾರದ ಪಂಜರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇಟ್ಟಿರುವಿರಿ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗುಣವು ಇದೆ? ಇದಕ್ಕೆ ನವಿಲಿನಂತೆ ಸುಂದರವಾದ ಗರಿಗೆದರಿದ ಶರೀರವುಂಟೆ? ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಮಧುರ ಕಂಠವಿದೆಯೆ? ಶಕುಂತ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪಾದ ಸೊಂಪಿನ ನುಡಿ ಉಂಟೆ? ಹಂಸದಂತೆ ನಾರಿಯರಿಗೆ ನಡಿಗೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಂಥ ಮಂದಗಮನವುಂಟೆ? ಗಿಳಿಯಂತೆ ಪಠನಶಕ್ತಿ ಉಂಟೆ? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕಾಗೆಯನ್ನು ಬಂಗಾರದ ಪಂಜರಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೂಡಿಸಿರುವಿರಿ?

ಇದಿಷ್ಟು ನಮ್ಮ ದೊರೆ ನಿಮಗೆ ನೀಡಿದ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ. ನೀನು ಬದುಕಬೇಕು ಎಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೀನು ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಪ್ರಭುವಿನ ಬಳಿ ಬಂದು ಅವನ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೋ ಮತ್ತು ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಬೇಗನೇ ಮಾಡು.

ದುವಾರಣನ ಈ ದರ್ಪದ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟ. ಬಳಿಕ ನುಡಿದ.

ಇಂದ್ರ:- ದೂತನೇ, ನಾವು ಆ ಹಾಲಿನ ಕಡಲನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವುಂಟು. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಹಿಂದೆ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಮೈನಾಕ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದ. ಅವನು ನನ್ನ ಶತ್ರು. ಅವನಿಗೆ ಈ ಮೂರ್ಖನಾದ ಸಮುದ್ರನು ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟ. ತನ್ನ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಬೃಹದ್ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಚರಾಚರಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದ ವಡವಾರೂಪಿಯಾದ ಅಗ್ನಿಗೂ ದುರಾತ್ಮನಾದ ಸಾಗರನು ತನ್ನ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಇಂಬು ಇತ್ತು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಧರ್ಮದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ದಾನವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಆಶ್ರಯದಾತ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ದೈತ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಲ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡುವ ಹಾಲು,

ಮೊಸರು, ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ ಮುಂತಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಈ ಕ್ಷೀರಸಾಗರನು ಅವಿರತವಾಗಿ ಪೂರೈಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆ ಹಾಲ್ಗಡಲನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೆಟ್ಟ ಇಟ್ಟು ಕಡೆದು ಅವನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ರತ್ನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಸಿದುಕೊಂಡೆ. ಹಾಗೂ ಕುಂಭದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕನಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿ ಒಣಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವನು ದುಷ್ಟ ದಾನವರ ದುಸ್ಸಂಗದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಗೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಸೇನಾಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಆಗಲೇ ಅವನಿಗೆ ಸರ್ವನಾಶ ಖಂಡಿತ.

ಈ ಎಲ್ಲ ದೇವೇಂದ್ರನ ದರ್ಪೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ಬಿಡದೇ ಆ ದುರ್ವಾರಣನು ಜಾಲಂಧರನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಜಾಲಂಧರ ದೇವೇಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ ದೂತನನ್ನು ಕಳಿಸಿದುದು ಎಂಬ ಐದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ದೈತ್ಯಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ದೇವಸೇನೆಯ ಯುದ್ಧ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೬

ನಾರದ:- ತನ್ನ ದೂತನ ಮುಖಾಂತರ ದೇವೇಂದ್ರನ ದರ್ಪಿಷ್ಠ ನುಡಿಯನ್ನು ಒರಟು ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾದ ಜಾಲಂಧರ. ಭೂಲೋಕ ಹಾಗೂ ರಸಾತಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ದೈತ್ಯವೀರರನ್ನು ಆಜ್ಞೆಕೊಟ್ಟು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಬಲಸಂಪನ್ನವಾದ ಪ್ರಚಂಡ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿಗಾಗಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ. ಸಮುದ್ರಪುತ್ರನ ಚಂಡಪ್ರಚಂಡವಾದ ದೈತ್ಯಸೇನೆಯ ತತ್ಪುಳಿದಾಟದಿಂದ ಭೂ ಮಂಡಲವೇ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ಭೂವಿವರವನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ರಸಾತಲ ಪಾತಾಳದಿಂದ ನುಗ್ಗಿಬಂದ ದೈತ್ಯ ವಿಕಾರ ಮುಖದ ಭೀಕರಾಕಾರದ ಸೇನೆಯನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಭಯಭೀತವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಸಿಂಹದ ಮೋರೆಯವರು. ಹಲವರು ಹುಲಿಯ ಮೊಗದವರು, ಕೆಲವರು ಆನೆಯ ಆಕಾರದವರು. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ದುಷ್ಟ ದೈತ್ಯರು ಕುದುರೆಯ ಮೂತಿಯವರು, ಒಂಟೆಯ ಗೋಣಿನವರು, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುಖದವರು, ಮಿಂಚಿನ ಕಣ್ಣಿನವರು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿಕಾರ ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳವರು, ಹಾವಿನ ಕೂದಲಿನವರೂ, ಮುಳ್ಳಿನ ಮೈಗೂದಲಿನವರೂ, ವಿಕಟ ಅಟ್ಟಹಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದರು. ಆ ದೈತ್ಯಸೇನೆಗೆ ಯಾವ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಇತಿ ಮಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಭಯಾನಕವಾದ ರಾಕ್ಷಸ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಜಾಲಂಧರನು ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿ ಹೊರಟು ಮೊದಲು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಮಂದರ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಜಾಲಂಧರನ ವಿಮಾನವನ್ನು ಕೋಟಿ ಹಂಸ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹೊತ್ತು ಹಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ನೂರು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರ ಅವನ ಆ ಗಗನಯಾನ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳೂ ಅಪರಿಮಿತ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ, ಸಕಲವಿಧ ಸುಖಸೌಕರ್ಯವೂ, ಸಮಸ್ತ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ತುಂಬಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ಮಂದರ ಶೈಲದಲ್ಲಿ ಆ ದೈತ್ಯಸೇನೆ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟು

ಬಿಡಾರ ಮಾಡಿ ಆ ಮಂದರದ ಸುಂದರ ಕಂದರಗಳನ್ನು ಮನೋಹರ ಶಿಖರಗಳನ್ನೂ ತುಳಿದು ಅಳಿದು ಪುಡಿಮಾಡಿ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಮೇರು ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅನಂತರ ಇರಾವೃತ ಎಂಬ ಅದರ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳ ನಂದನವನಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ದೈತ್ಯವೀರರು ಲಗ್ನೆಯಿಟ್ಟರು. ಸುಂದರವಾದ ಆ ಸ್ವರ್ಗದ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ತರುಲತಾ ಕುಂಜ ನಿಕುಂಜಗಳನ್ನು ದಿವ್ಯವಾದ ಮಂದಾರಾದಿ ತರುಗಳ ಪುಂಜಗಳನ್ನು ತರಿದು ಮುರಿದು ಒಟ್ಟಿ ಮೂರಾಬಟ್ಟಿಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ಹಲವು ರಸಿಕ ದಾನವ ಯುವಕರು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ತೂಗು ಮಂಚಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧ ಸುಂದರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಉಯ್ಯಾಲೆಯ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಿದರು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ದೈತ್ಯಸಾರ್ವಭೌಮ ಜಾಲಂಧರನು ಮಹೇಂದ್ರ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಜಯ ಘೋಷದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು. ಸುಮೇರು ಪರ್ವತದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇವತೆಗಳ ಭವನೋದ್ಯಾನ ವಿಹಾರ ವನಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದಂತೆ ಅದರ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಮನ ವಾಸವನ್ನೂ ವರುಣನ ವಾಸ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಕುಬೇರನ ವಿಹಾರ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ತುಳಿದು ಅಳಿದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಂದರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೂರಾಡಿ ಸೂರಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ದೇವೇಂದ್ರನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಅಮರಾವತಿಗೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟರು. ಆ ಪ್ರಚಂಡ ದೈತ್ಯಸೇನೆಯ ಪಾದವಿಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಎದ್ದ ಧೂಳಿದಾಳಿಯ ರಜೋರಾಶಿಯಿಂದಲೇ ಆ ದೇವಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಂತಾಯಿತು. ಇಂದ್ರನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ವಜ್ರವು ಕಳೆಗಟ್ಟು ಕಳೆಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಅಪಶಕುನವನ್ನು ಕಂಡು ಭಯಭ್ರಾಂತನಾದ ಇಂದ್ರನು ಧಾವಿಸಿದ ಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಕಡೆಗೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಮಾಡಲು ತೋಚದ ಆ ಗೀರ್ವಾಣ ಗುರು.

ಚರಣಾ ಯಾಹಿ ಶರಣಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ವೈಕುಂಠ ವಾಸಿನಃ

“ವೈಕುಂಠ ಪತಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಚರಣಗಳಿಗೆ ಶರಣ ಹೋಗು” ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ. ಕೂಡಲೇ ಓಡಿ ಬಂದ ಆ ಸುರನಾಥ ವೈಕುಂಠ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ದ್ವಾರಪಾಲಕನಾದ ವಿಜಯ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಹರಿಗೆ ಅರುಹಿದ ಇಂದ್ರನ ಆಗಮನವನ್ನು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತ ಶ್ರೀದೇವಿ ಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸಲುಗೆಯಿಂದ ನುಡಿದಳು - “ಪ್ರಭು, ನೀವು ದೇವತೆಗಳ ಪಕ್ಷವಹಿಸಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಸಮುದ್ರಕುಮಾರನೂ ನನ್ನ ತಮ್ಮನೂ ಆದ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಲ್ಲಬಾರದು. ಇದು ನನ್ನ ಆಣೆ.

ಶ್ರೀದೇವಿಯ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಆ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಗರುಡನ ಹೆಗಲನ್ನು ಆರೋಹಣಮಾಡಿದ. ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದನಗೈದರು. ದೇವೇಂದ್ರನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ಜಾಲಂಧರನು ಬಂದು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ. ಆಗ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಅಭಯದಾನವಿತ್ತು ದೇವಸೇನೆಯು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮುಂದೆ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರಥಾರೂಢನಾಗಿ ದೇವೇಂದ್ರ ಮುನ್ನಡೆದ. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಬಲಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಕ್ರಮಿಸಿದ ಇಂದ್ರನ ಮಗನಾದ ಜಯಂತ ಐರಾವತವನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ

ಮುಂದುವರಿದ. ದೇವೇಂದ್ರನ ಮುಂದೆ ದ್ವಾದಶ ಆದಿತ್ಯರು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಧಾತಾ, ಅರಿಯಮ, ಮಿತ್ರ, ವರುಣ, ವಂಶ, ಭಗ, ಇಂದ್ರ, ಯುವಸ್ವಾನ್ ಪೂಷ, ಪರ್ಜನ್ಯ, ತ್ವಷ್ಟಾ, ವಿಷ್ಣು ಹೀಗೆ ಇವರೇ ಹನ್ನೆರಡು ಆದಿತ್ಯರು. ವೀರಭದ್ರ, ಶಂಭು, ಗಿರೀಶ, ಅಜೈಕಪಾಲ, ಅಹಿಂಬುದ್ಧ್ಯಾ, ವಿರಾಕಿ, ಅಪರಾಜಿತ, ಭುವನಾಧೀಶ್ವರ, ಕಪಾಲಿ, ಸ್ಥಾನು, ಭಗ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹನ್ನೊಂದು ರುದ್ರರು, ಶ್ವಸನ, ಸ್ಪರ್ಶನ, ವಾಯು, ಅನಿಲ, ಮಾರುತ, ಪ್ರಾಣ, ಅಪಾನ, ಸುಜೀವ ಎಂಬ ಎಂಟು ಮರುತರೂ ನಡೆದಿದ್ದರು. ದೇವೇಂದ್ರನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೇವಸೇನೆಯ ಮುಂದೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಬೇರನೂ ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ್ದನು. ಏಕಾದಶ ರುದ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಎತ್ತನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ವೃಷಭಾರೂಢರಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂಟು ಮರುತರು ಚಿಗರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ದೈವಸೇನಿಕರು ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರಗಳ ಅಂತರವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ವರಾಹರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ನೇತಾರನಾಗಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಸುಮೇರು ಪರ್ವತದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನರೋತ್ತಮರ ಸೇನಾ ಸಮೂಹವು ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ಇದೇ ಪರ್ವತದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಾಲಂಧರನ ಅಪರಂಪಾರ ಸೇನೆಯು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಮೇರು ಮಂದರದ ಮಧ್ಯಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಗುರುಶುಕ್ರರ ಆದೇಶದಂತೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಭೂಮಿ ನಿಮಗೆ ಗೆಲುವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ವಿಜಯಸ್ಥಳ ಎಂಬ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಮಾತಿನಂತೆ ದೈತ್ಯರು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ದೈತ್ಯ ದಾನವರಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಯಿತು ಘನಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮ. ಚತುರಂಗ ಬಲಸಹಿತವಾದ ಪ್ರಚಂಡ ದೇವದಾನವ ಸೈನಿಕರು ಘೋರತರವಾದ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಎಸೆದಾಟ ಮಸೆದಾಟದಿಂದ ನಿರ್ಭತ್ಯನೆಯ, ನುಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸುತ್ತ ಹೋರತೊಡಗಿದರು. ಇಷ್ಟು ಜನ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಸದವಕಾಶ ತನಗೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ದೊರಕಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲನೇಮಿಯು ಸಂತೋಷದ ಉನ್ನಾದದಿಂದ ಯುದ್ಧದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಣಿಯತೊಡಗಿದ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಪರಮ ಕೋಪ ಬಂದಿತು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ. ಆಗ ಅವನು ಕಾಲನೇಮಿಯನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ. ಯಮನು ದುರ್ವಾರಣನ ಮೇಲೆ ಎರಗಿದ. ರಾಹು ಚಂದ್ರ-ಸೂರ್ಯರನ್ನು ಮುತ್ತಿದ. ಕೇತುವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯು ಕಬಳಿಸ ಹೊರಟ. ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು ಅಂಗಾರಪರ್ಣ ದೈತ್ಯನನ್ನೂ, ಕುಬೇರನು ನಿರ್‌ಹಾದನನ್ನೂ, ರುದ್ರರು ನಿಶುಂಬನನ್ನೂ ಜಂಭನನ್ನು ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳೂ, ಮರುತರು ವಜ್ರಲೋಮನನ್ನೂ ಯಮದೇವರು ಮಯಾಸುರನನ್ನೂ ದೇವೇಂದ್ರನು ನಮುಚಿಯನ್ನೂ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋಗಿ ಹೋರತೊಡಗಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ

ದೈತ್ಯಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ದೇವಸೇನೆಯ ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಆರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ನಾರದ:- ಹೀಗೆ ದೈತ್ಯದಾನವ ಧುರೀಣರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಂಧಿಸಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಕ್ರುದ್ಧನಾಗಿ ಕಾಲನೇಮಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಗದೆಯಿಂದ ಕುಟ್ಟಿದ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮೂರ್ಛೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಮತ್ತೆ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದ ಕಾಲನೇಮಿ. ಅಸಂಖ್ಯ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಿಯು ನಿಂತನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೂರಿದ ಆ ಕಾಲನೇಮಿ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕೆರಳಿ ಕೆಂಡವಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ತನ್ನ ಅಮೋಘ ಬಾಣ ಹೂಡಿ ಹೆದೆಯನ್ನು ತೀಡಿ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ವೈರಿಯ ಶಿರ ಹಾರಿಸಿದ. ಚಂದ್ರನು ಖಡ್ಗದಿಂದ ರಾಹುವನ್ನು ಪ್ರಹರಿಸಿದ. ಆಗ ರಾಹು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲ್ತೆಗೆದು ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದ. ತನ್ನ ಅಮೋಘ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ರಾಹು ಮತ್ತೆ ಚಂದ್ರನ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದ. ಆಗ ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಹರಿತವಾದ ಖಡ್ಗದಿಂದ ವೇಗದಿಂದ ಪ್ರಹರಿಸಿದ ರಾಹುವನ್ನು. ಆದರೆ ವಜ್ರಕಠೋರವಾದ ರಾಹುವಿನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಚಂದ್ರನ ಖಡ್ಗವು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಯಿತು. ಆಗ ಆ ರಾಹುವು ವಜ್ರಕಠೋರವಾದ ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಹೊಡೆದ. ಅವನ ಬಲವಾದ ಪ್ರಹಾರವನ್ನು ತಾಳದೇ ಮೂರ್ಛಿತನಾದ ಚಂದ್ರ. ಹೀಗೆ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಅರಿವುಗೆಟ್ಟು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ರಾಹುವು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟ. ಅದರಿಂದ ದೇವಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರವುಂಟಾಯಿತು. ಅನಂತರ ರಾಹುವು ತಾನು ನುಂಗಿದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಉಗುಳಿಬಿಟ್ಟ. ಅನಂತರ ಆ ರಾಹುವು ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಯ್ದು ಜಾಲಂಧರನ ಎದುರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ. ದುರ್ವಾರಣನು ರಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರುದ್ಧನಾಗಿ ಯಮನನ್ನು ಗದೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದ. ಆಗ ಕೋಪ ಕೆರಳಿದ ಯಮ ತನ್ನ ಯಮದಂಡದಿಂದ ದುರ್ವಾರಣನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಧಾರಾತೀರ್ಥನನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದ. ಇಂದ್ರನ ಮಗನಾದ ಜಯಂತ ನಿತಿತವಾದ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಸಂಲ್ಛಾದನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದ. ಸಂಲ್ಛಾದನು ಕೆರಳಿ ತನ್ನ ಪರಿಫಾಯುಧದಿಂದ ಹೊಡೆದು ಜಯಂತನನ್ನು ಮೂರ್ಛೈಗೊಳಿಸಿದ. ಕುಬೇರನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಪಾದವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬೀಳಿಸಿದ. ರುದ್ರಗಣದವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ತಮ್ಮ **ಶ್ರೀಶೂಲಾಯುಧಗಳಿಂದ** ನಿಷುಂಭನನ್ನು ಪ್ರಹರಿಸಿದರು. ಶುಂಭಾಸುರನು ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಕರೆದನು. ಮತ್ತು ಪರಮ ಮಾಯಾವಿಯಾದ ಆ ಶುಂಭಾಸುರ ತನ್ನ ಪಾಶಗಳಿಂದ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ತಡೆದು ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆದು ಪಾಶಗಳಿಂದ ಬಿಗಿದು ಜಾಲಂಧರನ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ದು ಅವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ. ಜಾಲಂಧರನು ಅವನನ್ನು ಪಾರುವ ಮುನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ. ಪಾರುವ ಮುನಿಯು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ. ಆಗ ಸಮುದ್ರರಾಜನು ಆ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮವಾಗಲಿ ಎಂದು ನುಡಿದು ತನ್ನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟ. ಇತ್ತ ದೇವೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಪಾಶಗಳಿಂದ ನಮಚಿ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ರಸಾತಲಕ್ಕೆ ಒಯ್ದ. ಅನಂತರ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೂ ಬಲ ಎಂಬ

ದೈತ್ಯನಿಗೂ ದಾರುಣತರವಾದ ಸಂಗ್ರಾಮವು ಮಸಗಿತು. ಆ ಬಲದೈತ್ಯನ ದೇಹಕಾಂತಿ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆಯಂತೆ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಮಾಡಿದವು. ದೇವೇಂದ್ರನು ಬಲಾಸುರನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಶಸ್ತ್ರಗಳೂ ನಿಷ್ಫಲವಾದವು. ಅಸ್ತ್ರಗಳು ತಾವೇ ಮುರಿದು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾದವು. ಆಗ ಕುಪಿತನಾದ ದೇವೇಂದ್ರ ಮುದ್ದರ ಆಯುಧವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಲಾಸುರನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಸಿಂಹನಾದ ಮಾಡಿದ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಬಲದೈತ್ಯನು ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟ. ನಗುವಾಗ ಬಲನ ಮುಖದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಮುತ್ತುಗಳು ಉದುರಿದವು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ದೇವೇಂದ್ರನು ಅವನ ಜೊತೆಗೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು ಆ ದೈತ್ಯರಾಜನಿಗೆ. ಅವನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಬಲ:- ಸುರರಾಜ, ನಿನಗೆ ಏನಾದರೂ ವರ ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಕೇಳು.

ಇಂದ್ರ:- ದೈತ್ಯರಾಜ, ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು.

ಬಲ:- ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ. ಆದರೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಸೀಳಿ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಪರಮ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಕಿಮದೇಯಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ

ದೊಡ್ಡವರು ಕೊಡದೇ ಇರುವದು ಯಾವುದಿದೆ?

ಗೀರಿವ ಶೋತ್ರಹೀನಸ್ಯ ಲೋಲಾಕ್ಷೀವ ವಿಚಕ್ಷಷಃ

ಪರಾಸೋಃ ಪುಷ್ಪ ಮಾತೀವ ಶ್ರೀಃ ತದರ್ಯಸ್ಯ ನಿಷ್ಫಲಾ

ಕಿವಿ ಇಲ್ಲದ ಕೆಪ್ಪನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ವ್ಯರ್ಥ. ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡನಿಗೆ ಚೆಲುವಿನ ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದು ವ್ಯರ್ಥ. ಸತ್ತ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಣಕ್ಕೆ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕುವದು ವ್ಯರ್ಥ. ಜಿಪುಣನಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬಂದರೆ ಅದೂ ವ್ಯರ್ಥ.

ಮಹಾತಾನೋನು ಗೃಹ್ಣಂತಿ ಹಿಂಸಮಾನಾನ್ ರಿಪ್ಸನಪಿ

ಸಪತ್ನೀಃ ಪ್ರಾಪಯಂತ್ಯಂಭಿಂ ಸಿಂಧವೋ ನಗನಿಮ್ಮಣಾಃ

ತಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವ ವೈರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡವರು ಅನುಗ್ರಹವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಸವತಿಯರಾದ ಬೇರೆ ನದಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಪತಿ ಸಮುದ್ರರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ತಂದು ತಲುಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಸುಜನೋ ನಯಾತಿ ವಿಕೃತಿಂ

ಪರಹಿತಂ ನಿರತೋ ವಿನಾಶಕಾಲೇಪಿ

ಭಿನೋಪಿ ಚಂದನ ತರುಃ ಸುರಭಯತಿ ಮುಖಂ ಕುಠಾರಯಸ್ಯ

ಸಜ್ಜನನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆರವರಿಗೆ ಹಿತಮಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಸಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಎಂಥ ಸಂಕಟ ಸಮಯ ಬಂದರೂ ಅವನ ಈ ಪರೋಪಕಾರ ಸ್ವಭಾವವು

ಬದಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಚಂದನದ ಮರವು ತನ್ನನ್ನು ಕಡಿದು ಕೊಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದ ಕೊಡಲಿಯ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಸುಂಗಧಿತವನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ದೈವಾತ್ ಪರಮ ವಿನಶ್ಯತಿ ತನುರಪಿ ನ ಶ್ರೀರಿವೇದಿ ತಾ ಸತ್ತು
ಅವಶಿಷ್ಟತೇ ಹಿಮಾಂಶೋಃ ಸೈವಕಲಾ ಶಿರಸಿಯಾ ಶಂಭೋಃ

ದುರ್ದೈವವು ಒದಗಿದಾಗ ಮನುಷ್ಯನದು ಎಲ್ಲವೂ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಂಪತ್ತು ಮಾತ್ರ ನಾಶವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಚಂದ್ರನ ಪೂರ್ಣ ಬಿಂಬವು ನಾಶವಾದರೂ ಮಹಾದೇವರಿಗಾಗಿ ನೀಡಿದ ಚಂದ್ರಕಲೆಯು ಮಾತ್ರ ನಾಶವಾಗದೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರಂತೆ ವಿನಾಶ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪರೋಪಕಾರ ನಿರತನಾದ ಬಲಾಸುರನ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ಮುದ್ರರಾಯಧವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಬಲಾಸುರನನ್ನು ಹೊಡೆದನು. ಆದರೂ ಅವನ ದೇಹ ಸೀಳಲಿಲ್ಲ. ಸಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ, ಹೊಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು ಆ ಶಚೀಪತಿಗೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತ ಮಾತಲಿ ಬಲನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ವಜ್ರದಿಂದ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸಿದ. ಕೂಡಲೇ ದೇವೇಂದ್ರ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಬಲನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆತ ಹಾಕಿದ. ಆ ವಜ್ರಘಾತದಿಂದ ಬಲನ ದೇಹವು ಸೀಳಿ ಹೋಳಾಯಿತು. ಅವನ ದೇಹ ಸೀಳಿದ ಒಂದು ಹೋಳು ಸುವರ್ಣಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಹೋಳು ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರನೆಯ ಭಾಗ ಗೋನಗ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದೇಹದ ತುಂಡು ದೇವಗಂಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಐದನೆಯ ಶರೀರದ ತುಣುಕು ಮಂದರಾಚಲದಲ್ಲಿ ಆರನೆಯದು ವಜ್ರಾಕರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಿದ್ದವು.

ಈ ಬಲಾಸುರನು ಜಾತಿಯಿಂದ ಶುದ್ಧ. ಜನ್ಮದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧ. ಅವನು ಮಾಡುವ ಧರ್ಮಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಮ ಶುದ್ಧ. ಅವನು ಈ ವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಅವನ ಅಂಗಾಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ರತ್ನಬೀಜ ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ಆ ಬಲಾಸುರನ ಮೂಳೆಗಳಿಂದ ವಜ್ರಗಳು, ಆರು ಏಣಿನ ರತ್ನಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಅವನ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಇಂದ್ರ ನೀಲ ರತ್ನಗಳು, ಅವನ ರಕ್ತದಿಂದ ಪದ್ಮರಾಗ ಮಣಿಗಳೂ, ಮೇದಸ್ಸಿನಿಂದ ಮರಕತ ಮಣಿಗಳೂ, ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಪ್ರವಾಳಗಳೂ, ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುತ್ತುಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾದವು. ಮಜ್ಜೆಯಿಂದ ಮರಕತ ರತ್ನವೂ, ನಾಡಿಯಿಂದ ಗಾರುತ್ಮತ ಎಂಬ ರತ್ನವೂ ಇದರಂತೆ ಬಲಾಸುರನ ಮಲದಿಂದ ಕಂಚು, ವೀರ್ಯದಿಂದ ಬೆಳ್ಳಿ, ಮೂತ್ರದಿಂದ ತಾಮ್ರ, ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಉಜ್ಜಿಮಾಡಿದ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಹಿತ್ತಾಳೆಯು, ನಾದದಿಂದ ವೈಡೂರ್ಯವೂ ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ರತ್ನಗಳೂ, ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಬಂಗಾರವು, ಮೇದಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ಪಟಿಕವು, ಮಾಂಸದಿಂದ ಪ್ರವಾಳವೂ ಮೂಡಿಬಂದವು. ಒಟ್ಟು ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ರತ್ನಗಳೂ ಬಲಾಸುರನ ದೇಹದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಅನಂತರ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಬಲಾಸುರನು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನ ಪಟ್ಟರಾಣಿಯಾದ ಪ್ರಭಾವತಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದಳು. ತನ್ನ ಪತಿಯ ದೇಹವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ದುಃಖಾತೃಳಾಗಿ ಶೋಕಿಸತೊಡಗಿದಳು.

ಪ್ರಭಾವತಿ:- ಪ್ರಭು, ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪು ಅಪ್ಪಿ ಹಿಡಿದಿರಲಿ, ರೋಗ ತಗಲಿರಲಿ, ಕುಷ್ಠದಿಂದ ಪಷ್ಪವಾಗಿರಲಿ ಏನಾದರೂ ಜನರು ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಥ ರೋಗಿಷ್ಯನೂ ತನ್ನ ನಾಶವನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ದೇಹವು ರೋಗ ಮುಕ್ತ, ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ. ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ಸುಂದರವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟಿ, ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ? ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ಶರೀರವನ್ನು ನೀನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ? ನೀನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಹಾಕಿದ ನನ್ನ ಕೂದಲಿನ ಹೆಳಲು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ. ಈಗ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸು.

ಹೀಗೆ ದಾರುಣವಾದ ದುಃಖದಿಂದ ದಂದೈಹ್ಯಮಾನಳಾಗಿ ವಿಲಾಪಗೈಯುವ ಆ ಪ್ರಭಾವತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಜಾಲಂಧರನಿಗೂ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಗುರು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯನಿಗೆ ವಿಚ್ಛಾಪಿಸಿದ.

ಜಾಲಂಧರ:- ಗುರುಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಸಂಜೀವಿನಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಈ ಪ್ರಭಾವತಿಯ ಗಂಡನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿಸಿರಿ.

ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು :- ಜಾಲಂಧರ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಹೊಡೆದು ಬಡೆದು ಜೀವಹೋದವರನ್ನು ನಾನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಬಲರಾಜನು ಸ್ವಯಂ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ಮರಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಇಚ್ಛಾಮರಣ ಹೊಂದಿರುವವರನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಮರಳಿ ಬದುಕಿಸಲಿ? ಆದರೂ ನನ್ನ ಮಂತ್ರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಅವನ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಧ್ಯಾನ ಲೀನರು ಆದರು. ಆಗ ಮೃತನಾದ ಬಲಾಸುರನ ಬಾಯಿಂದ ಶಬ್ದವು ಹೊರಬಂದಿತು. ಆ ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಲು ಒಳ್ಳೇ ಇಂಪಾಗಿದ್ದಿತು.

ಬಲಾಸುರ:- ಪ್ರಭಾವತಿ, ನೀನು ನಿನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ನನ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಲಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು.

ಪತಿಯ ಮುಖದಿಂದಲೇ ಬಂದ ಈ ಶವ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಪ್ರಭಾವತಿಯು ನದಿಯಾಗಿ ನೀರಾಗಿ ಹರಿದು ಹೊಮ್ಮಿದಳು. ತನ್ನ ಪತಿ ಬಲಾಸುರನ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಲೀನಳಾಗಿ ಪೂರ್ವವಾಹಿನಿ ನದಿಯಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿ ಹರಿದಳು. ಅವಳ ನೀರಿನಿಂದ ರತ್ನಗಳ ಕಾಂತಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳಗತೊಡಗಿತು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಹರಿ ಮತ್ತು ಕಾಲನೇಮಿ ಮುಂತಾದವರ ಯುದ್ಧ ಎಂಬ ಏಳನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ನಾರದ:- ದೇವೇಂದ್ರನು ಬಲಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೋಪ ಬಂದಿತು ಜಾಲಂಧರನಿಗೆ. ಅವನು ಇಂದ್ರನ ಎದುರು ಬಂದು “ರಣಹೇಡಿಯಾದ ದೇವೇಂದ್ರ, ಕಪಟದಿಂದ ಬಲದಾನವನನ್ನು ಕೊಂದು ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುವೆ? ದುರ್ಬಲನಾದ ನಿನ್ನಂಥ ಅಧಮನನ್ನು ನಾನು ಬಿಡುವೆನೇ? ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಗರೆದು ಇಂದ್ರನ ರಥ, ಕುದುರೆ, ಸಾರಥಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿದ. ಸ್ವಯಂ ಸುರನಾಥ ಮೂರ್ಛೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮರವುಗೆಟ್ಟು ಒರಗಿದ. ತನ್ನ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಗಾಯಗೊಂಡು ತನ್ನ ತೇರಿನ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡ ಶಚೀಪತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿದ ಜಾಲಂಧರ. ಮರುಚಣದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿದು ಎದ್ದ ಆ ದೇವರಾಜ ಸಂಕೃದ್ಧನಾಗಿ ಜಾಲಂಧರನ ಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿ ಬೀಸಿದ ತನ್ನ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು. ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿಮಾಡುವ ಆ ಅಮೋಘ ವಜ್ರಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಲೀಲೆಯಿಂದ ಹಾರಿ ಹಿಡಿದ ಜಾಲಂಧರ. ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಬಗಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಥದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವನ ರಥದತ್ತ ಧಾವಿಸಿದ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿ ಹೋದ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ. ರಥದಿಂದ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಆ ಸುರೇಶ್ವರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಲಾಯನಗೈದ. ಸುರಪತಿಯು ತೆರವು ಮಾಡಿದ ಆ ತೇರನ್ನು ಜಾಲಂಧರನು ಆಡ್ಯತೆಯಿಂದ ಎರಿದ. ಅವನ ಮನೋರಥವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಸುರಸಮ್ರಾಟನ ಪಲಾಯನ, ಅವನ ಗೆಲುವಿನ ಸೂಚಕವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದ್ರನು ಓಡಿಹೋದ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಅವನ ರಥವನ್ನು ನೂಕಲು ಅವನು ಇಂದ್ರನ ಸಾರಥಿಯಾದ ಮಾತಲಿಗೆ ಅಣತಿ ಇತ್ತ. ಅವನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದು ಅವನು ತನ್ನ ಖಡ್ಗವಾದ ನಂದಕವನ್ನು ಹಿರಿದ. ಕಂಡ ಕಂಡ ದೈತ್ಯರ ರುಂಡಗಳನ್ನು ಚಂಡಾಡಿದ. ದೈತ್ಯ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಎದ್ದಿತು ನೆತ್ತರಿನ ಹೊಳೆಯೇ ಹರಿಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತನಾದ ಶೈಲರೋಮ ಎಂಬ ದೈತ್ಯವೀರನು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ. ಬಾಣಗಳ ಜಡಿಮಳೆಯನ್ನೇ ಹರಿಯ ಮೇಲೆ ಸುರಿಸಿದ. ಆಗ ವಿಷ್ಣು ತನ್ನ ನಂದಕ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಶೈಲರೋಮನ ತಲೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿದ. ಆದರೂ ರುಂಡ ಹಾರಿದ ಅವನ ದಂಡವು ಅರ್ಧಾತ್ ಕಬಂಧವು ತನ್ನ ಎರಡೂ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ ಗರುಡನ ಎರಡೂ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗಿತು. ಹರಿಯ ಖಡ್ಗದಿಂದ ವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಅವನ ರುಂಡವು ಕೂಡ ಗರುಡನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೆಡವಿತು. ಆಗ ಹರಿಯು ತನ್ನ ಮುಂಗೈಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಆ ಶೈಲರೋಮನ ರುಂಡ, ದಂಡ ಎರಡನ್ನೂ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿಸಿದ.

ಇದನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ನೋಡಿದ ಜಾಲಂಧರ. ತನ್ನ ಸಾರಥಿಯಾದ ಖಡ್ಗರೋಮನಿಗೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಎದುರು ತನ್ನ ರಥವನ್ನು ಒಯ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ. ಅರೆಚಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಎದುರು ಸಾರಥಿಯು ರಥವನ್ನು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣಾಂತಕವಾದ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಹಾರಗೈದ. ಅವನು ಬಿಟ್ಟ

ನೂರಾರು ಬಾಣಗಳಿಂದ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದ ಗರುಡ. ಕೂಡಲೇ ನಾರಾಯಣ ತನ್ನ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿಯ ದಿವ್ಯ ರಥವನ್ನು ನೆನೆದ. ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಆಗಲೇ ಅವನ ಹೊಸ ತೇರು ಬಂದಿತು. ಗರುಡನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಹೊಸ ರಥದ ಸಾರಥ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿಸಿದ. ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕೌಸ್ತುಭವನ್ನು ಧರಿಸಿ ನಾಕು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನೇ ತನ್ನ ಕುದುರೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಹೂಡಿ ರಥಾರೂಢನಾಗಿ ಜಾಲಂಧರನ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಹೋದ ಶ್ರೀಹರಿ. ತನ ಘೋರವಾದ ಶರಜಾಲಗಳಿಂದ ದೈತ್ಯಸೇನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆ ಮುರಾರಿಯು ಕೊಚ್ಚತೊಡಗಿದ. ಅವನ ಬೆಂಬಲಿಗನಾಗಿ ಇಂದ್ರನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅನಲ ದೇವನು ಆಗಮಿಸಿ ದಾನವರ ದಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ತಾಂಡವವನ್ನೇ ನಡೆಸಿದ ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಗೂ ವಂಧ್ಯ ಇವರಿಬ್ಬರ ಚಾಪ, ತಾಪ, ಪ್ರತಾಪದಿಂದ ದೈತ್ಯಸೇನೆ ಎಲ್ಲವೂ ದಗ್ಧಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಜಾಲಂಧರನು ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿ ನೋಡಿದ. ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರಿಗಿಂತ ಅಳಿದವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಆಗ ಅವನು ಉದ್ವಾಂಶನಾಗಿ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡ - "ಗುರುಗಳೇ, ನೀವು ಮಂತ್ರತಂತ್ರ ವಿಶಾರದರು. ನಿಮ್ಮ ನೈತೃತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದಿದೆ ಈ ಹಣಾಹಣಿ ಹೋರಾಟ ಸುರಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ. ದೈತ್ಯಸೇನೆಯ ತುಂಬ ಹೆಣಗಳ ಹಡದಿಯನ್ನೇ ಹಾಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಸುರರ ಜನ್ಮ ವೈರಿಯಾದ ಆ ಹರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ರಾಕ್ಷಸ ಸೇನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮಣ್ಣುಗೂಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದ ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಏನು ಉಪಯೋಗ? ದುಃಖಿತರಾದವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಯಲಿರುವವರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸದ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ಬಲದಿಂದಾಗಲೀ, ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಶರಣಾಗತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸದಿರುವ ಬಲವಿದ್ಯೆಗಳು ಎರಡೂ ವ್ಯರ್ಥ.

ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ :- ರಾಜನೇ, ಈ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ನೋಡು ನನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಎಂಥದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿನಗೆ ಈಗಲೇ ತೋರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆ ನುಡಿದ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಆ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನೀರಿನಿಂದ ಆಚಮನ ಮಾಡಿದರು. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದರು. ಓಂಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಮರುಚಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅಚ್ಚರಿಗೆ ಗರಿ ಮೂಡಿಸಿದಂತೆ ಸತ್ತುಬಿದ್ದ ದೈತ್ಯಸೇನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮತ್ತೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಪುನಃಶ್ಚೇತನ ಪಡೆದ ದಾನವರ ಸೈನಿಕರ ದಂಡು ಎಲ್ಲವೂ ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಪ್ರಚಂಡ ಜಯಘೋಷವನ್ನು ಮಾಡಿತು. ತಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೇವಸೇನೆಯ ಮೇಲೆ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಹೂಂಕರಿಸಿ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅದರಿಂದ ಜರ್ಜರಿತರಾದರು ಎಲ್ಲ ನಿರ್ಜರ ವೀರರು. ಅವರ ದೇಹಗಳು ಕ್ಷತವಿಕ್ಷತವಾದವು ದೇವತೆಗಳು ಅಮರರು ಸಾವು ಇಲ್ಲದವರು ಅದರಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕವಾದ ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತಗಲಿದ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ತ್ರಾಣ ಹೋಗಿ ಕ್ಷೀಣರಾಗಿ ಗತಪ್ರಾಣರಂತೆಯೇ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟರಾಗಿ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿದರು.

ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಭಗವಾನ್ ನಾರಾಯಣನು ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ ನುಡಿದ.

ನಾರಾಯಣ:- ಸುರಾಚಾರ್ಯ, ನಿನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ. ನೀನು ಸುರಸಮೂಹಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗುರು. ನಿನ್ನ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ದೈತ್ಯರ ಬಾಣಾಘಾತದಿಂದ ಸಾವಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ನೋವು, ಬಾವು ಬವಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಪಾಯದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬೇಗನೆ ಪಾರುಮಾಡು.

ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯ:- ಜಗನ್ನಾಥ, ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಾನು ನನ್ನ ಈ ಎಲ್ಲ ಸುರಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಔಷಧಗಳಿಂದ ಮರಳಿ ಬದುಕಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಸುರಗುರು ತ್ವರಿತದಿಂದ ಹಾಲ್ಗಡಲಿಗೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಶೈಲಶ್ರೇಣಿಯ ದರಿಕೊರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಜೀವಿನಿ ಔಷಧವನ್ನು ತಂದ. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ಶಸ್ತ್ರಾಘಾತದ ಗಾಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಯಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿದ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಸುರವೀರರೆಲ್ಲರೂ ನವತರುಣರಂತೆ ಉತ್ಸಾಹದ ಚಿಲುಮೆಗಳಾಗಿ ಪುಟಿದೆದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಮೋಘವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ದೈತ್ಯವೀರರನ್ನೆಲ್ಲ ಕಡಿದು ಕೊಚ್ಚಿಹಾಕತೊಡಗಿದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಜಾಲಂಧರನು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

ಜಾಲಂಧರ:- ಅಸುರಾಚಾರ್ಯ, ಸಂಜೀವಿನಿ ವಿದ್ಯೆ ನಿನಗೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು. ಅದಿಲ್ಲದೇ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಧರಾಶಾಯಿಗಳಾದ ಈ ದೇವತೆಗಳು ಅದೆಂತು ಎದ್ದು ನಿಂತರು.

ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ:- ಸಿಂಧುಕುಮಾರ, ಹಾಲ್ಗಡಲಿನ ನಟ್ಟನಡುವೆ ದ್ರೋಣ ಎಂಬ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರನ್ನು ಮರಳಿ ಬದುಕಿಸುವ ಕೆಲವು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಸುರಾಚಾರ್ಯನಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಆ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ದ್ರೋಣಗಿರಿಯಿಂದ ಆ ವನಸ್ಪತಿಯನ್ನು ತಂದು ಹತಪ್ರಾಯರಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಸುಪರ್ವಸೈನಿಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಎಬ್ಬಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಾಲಂಧರನು ಶುಂಭಾಸುರನನ್ನು ಕರೆದ. ಅವನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಟದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ತಾನು ಹಾಲಿನ ಹೆಗ್ಗಡಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಹಾರಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮೊದಲು ಆ ದುಗ್ಧ ಸಾಗರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟನಾದ. ಅಲ್ಲಿಯ ದಿವ್ಯವಾದ ಮಹಾಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕಳಕಳಿಸುವ ಒಂದು ಮಹಾಪ್ರಾಸಾದವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಅಡುಂಬೊಲ. ಅದು ತಂಪೂ ಆಲ್ಲ ಸಕಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಸುಳಿಯದು. ಕತ್ತಲೆ ಹರಡದು. ಅಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಚೆಲುವಿನ ಚಿಟ್ಟೆಗಳಂತಿದ್ದ ಸುಂದರ ತರಳೆಯರ ಕುಣಿತ, ಮಣಿತ, ಸಂಗೀತ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಈ ಸಿಂಧುಸುತನಾದ ಜಾಲಂಧರ. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಸಮುದ್ರವು ಮೂರ್ತಿಮಂತಾಗಿ ಆ ವಿಲಾಸಿನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕೇಲಿಲೋಲನಾಗಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಜಾಲಂಧರನು ಅವನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದನೆಗೈದ. ಕೈ ಮುಗಿದು ಹೇಳಿದ.

ಜಾಲಂಧರ:- ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರನೇ, ನೀನು ನನಗೆ ಕಕ್ಕನಾಗಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ದ್ರೋಣಾಚಲ ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಔಷಧ ವನಸ್ಪತಿಗಳು ತುಂಬಿದೆ. ನೀನು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಬೆಟ್ಟ ಸಹಿತವಾಗಿ ನಿನ್ನ ತೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿಬಿಡು.

ಕ್ಷೀರಸಾಗರ:- ವತ್ಸ, ಆ ದ್ರೋಣಶೈಲವು ನನಗೆ ಶರಣು ಬಂದಿದೆ. ಶರಣಾಗತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ನೀರಿನಿಂದ ಮುಳುಗಿಸಲಿ? ಯಾವನು ಶರಣಾಗತರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವನೋ, ಅವನನ್ನು ಮುನಿಗಳು ಎಂದೂ ಪ್ರಶಂಸಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ತನ್ನ ಕಕ್ಕನಾದ ಕ್ಷೀರಸಿಂಧುವು ನುಡಿದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಾಲಂಧರನಿಗೆ ಕೋಪೋದ್ರೇಕ ಆಯಿತು. ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ತನ್ನ ಮುಂಗೈ ವೇಗದಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರಹರಿಸಿದ. ಜಾಲಂಧರನ ಈ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಆ ದ್ರೋಣಗಿರಿಯು ಭಯಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರೂಪವನ್ನು ತಳೆದು ಅವನ ಎದುರು ಬಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿತು.

ದ್ರೋಣಗಿರಿ:- ಗಿರಿರಾಜ, ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಸ. ಬಹುಕಾಲ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಸನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು. ನಾನು ಈಗ ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ರಸಾತಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನು. ನೀನು ಈ ಭೂಲೋಕದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಳುವವರೆಗೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವೆನು.

ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಆ ದ್ರೋಣಗಿರಿಯು ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಿಂದ ಎದ್ದು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಅನಂತರ ಜಾಲಂಧರನು ರಣಭೂಮಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕು “ನಾನು ವೈರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈಗಲೇ ಹೊಡೆದು ಹಾಕುವೆನು. ನೀನು ನೋಡುತ್ತ ಇದೇ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರು.” ಎಂದು ನುಡಿದು ದೇವಸೇನೆಯನ್ನು ಕಲಿತನದಿಂದ ಕಾದಿ ಪ್ರಹರಿಸತೊಡಗಿದ. ಸುರ ಸೈನಿಕರ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೋಲಾಹಲ. ತ್ರಾಹಿ, ತ್ರಾಹಿ ರಕ್ತಿಸಿರಿ, ರಕ್ತಿಸಿರಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟರು. ಕೂಡಲೇ ಆ ಸುರ ಗುರು ಹಾರಿದ ಹಾಲಿನ ಹೆಗ್ಗಡಲಿಗೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ. ಆ ದ್ರೋಣಗಿರಿ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಾನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ನಿರಾಶನಾದ ಆ ನಿರ್ಜರರ ಗುರು ಸಂಗ್ರಾಮದ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಬಂದ - “ಸುರಸೈನಿಕರೇ, ಹಾಗೂ ಅಮರಾವತಿಯ ನಾಗರಿಕರೇ, ಎಲ್ಲರೂ ಓಡಿರಿ. ಪಲಾಯಗೈದು ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಮ್ಮ ಸಂಜೀವಿನಿ ಗುಡ್ಡವಾದ ಆ ದ್ರೋಣಾದ್ರಿಯು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ.” ಎಂದು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಚೀರಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಜಾಲಂಧರ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಹಿಡಿದ. ಅಟ್ಟಹಾಸಗೈದು ಅವರ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಕಡಿದ. ಕೂದಲು ಕಿತ್ತಿದ. ಆಗ ಆ ಗೀರ್ವಾಣ ಗುರು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಓಡಿಹೋದ. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಕಂಗೆಟ್ಟು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಓಟ ಕಿತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಸುಪರ್ವಸೈನಿಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಡಿದೋಡಿಸಿ ಸಿಂಧುಪುತ್ರನಾದ ಜಾಲಂಧರ ಹೃಷ್ಟಿಕೇಶನನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ತುರುಸಿನ ಹಾಗೂ ಬಿರುಸಿನ ಸಮರ ಮಸಗಿತು. ವಾಸುದೇವನು ನಿಶಿತತರವಾದ ತನ್ನ ಶರಜಾಲಗಳಿಂದ ಜಾಲಂಧರನ ಶರೀರವನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದ. ವಿಷ್ಣುಶರದಿಂದ ತಾಡಿತಪೀಡಿತನಾದ ಆ ಸಿಂಧುಪುತ್ರ, ರಥದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಧುಮುಕಿ ಹರಿ ನಿಂತ ಕಡೆ ನಡೆದ. ವಿಷ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಬಾಣಗಳನ್ನು. ಅವುಗಳ ಹೊಡೆತ ಬಡೆತಗಳನ್ನು ತಾಳುತ್ತ ಕೈಗೆ ಬಂದವುಗಳನ್ನು ಮೈಯಿಂದ ಕೀಳುತ್ತ ಮುಂದುವರೆದ ಜಾಲಂಧರ. ಕೇಶವ ಕುಳಿತ ರಥದ ಬಳಿ ಸಾರಿ

ಬಂದು ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಗರುಡನನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ರಥವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗರಗರ ಗಿರಿಗಿರಿ ತಿರುಗಿಸಿ ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ತೂರಿದ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದ ಕಡೆಗೆ. ಜಾಲಂಧರನು ಬೀಸಿ ಒಗೆದ ಗರುಡನು ಕ್ರೌಂಚದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಬಿದ್ದ. ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆಂದು ಕೆಲಸಮಯ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ. ಜಾಲಂಧರನು ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಅತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ತೂರಿದ ತೇರಿನಿಂದ ಪ್ರಚುರ್ಯನಾದ ಅಚ್ಯುತ ಮತ್ತೆ ರಣಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು “ದುಷ್ಟದಾನವ ನಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ಅವನ ಎದುರು ಬಂದು ನಿಂತ ಮತ್ತೆ ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭ. ಮತ್ತೆ ಬಾಣಗಳ ಜಡಿಮಳೆ. ಜಾಲಂದರನ ಘನಘೋರ ಗರ್ಜನೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೆರಳಿದ ಕೇಶವ ಶಕ್ತಾಯುಧವನ್ನು ಬೀಸಿದ. ಅದರ ಅಘಾತವನ್ನು ತಾಳದೇ ಜಾಲಂದರ ರಥದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಸಿದುಬಿದ್ದ. ಆಗ ಸಾರಥಿಯು ರಣರಂಗದಿಂದ ರಥವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆತಂದ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿದು ಎದ್ದು ಆ ಸಾಗರಪುತ್ರ ತನ್ನನ್ನು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಿಂದ ಮರಳಿ ತಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರಥಿಯನ್ನು ಹಳಿದು ಮತ್ತೆ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ಗೋವಿಂದನೊಡನೆ ಕಲಿತನದಿಂದ ಕಾದಿದ. ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮುಂದೆ ಈ ಜಾಲಂಧರ ತೃಣಪ್ರಾಯ. ಆದರೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಮನೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಆ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಹತನಾದಾನು ಎಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಬಿರುಸಾಗಿ ಒಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆಗೆ ಹರಿಹಾಯ್ದು ಏರಿಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಲೋಕವಿಡಂಬನಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಭು ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಜಾಲಂಧರನ ಶರಜಾಲಗಳಿಂದ ಅಹತನಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಧರಾಶಾಯಿಯಾದ ಆ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಜಾಲಂಧರ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ರಥವನ್ನು ಏರಿದ.

ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪತಿಯ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಲೋಕವಿಡಂಬನೆಗೈಯುವ ಮಹಾಸತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆಯುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ತನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ನಲ್ಲ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳ ಸತಿ ಹೃದಯ ವ್ಯಾಕುಲಿತವಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಪತಿಯ ದೇಹವನ್ನು ಎತ್ತಿತಂದು ರಥದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ತಡೆದು ಹೇಳಿದಳು - “ಜಾಲಂಧರ, ನೀನು ನನ್ನ ಸಹೋದರ, ನನ್ನ ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ರಥದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಸಹೋದರಿಯಾದ ನನಗೆ ನೀನು ಪತಿಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡು. ಮಾಂಗಲ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸು.

ಇಂದಿರೆಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಾಲಂಧರನು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸಹೋದರಿಯಾದ ಕಮಲಾದೇವಿಯ ಚರಣಗಳಿಗೆ ಬಾಗಿ ವಂದಿಸಿದ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಷ್ಣು ಎದ್ದು ಬಂದು ಪ್ರಸನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಜಾಲಂಧರನಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

ವಿಷ್ಣು:- ಜಾಲಂಧರ, ಈ ನಿನ್ನ ವೀರವಿಕ್ರಮದಿಂದ ನಾನು ಪರಿತುಷ್ಟ. ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೋ ನೀನು ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ನೀಡುವೆ.

ಜಾಲಂಧರ:- ಕೇಶವ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ. ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಈ ಕ್ಷೀರಸಾಗರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ವಾಸಮಾಡು.

ಜಾಲಂಧರನ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಇತ್ತು ಆ ಮದೂಸೂದನು ತಥಾಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಗರುಡನನ್ನು ನೆನೆದ ಅವನು ಬಂದಕೂಡಲೇ ಕಮಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಆ ಹಕ್ಕಿಯ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹಾಲ್ಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೂ ಇದೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜಾಲಂಧರನ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ನೆಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ವಾಸ್ತವ್ಯಹೂಡಿದ ಆ ವಾಸುದೇವ ರೂಪಿಯಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಜಾಲಂಧರನಿಂದ ಇಂದ್ರನ ಪರಾಜಯ ಎಂಬ ಎಂಟನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಜಾಲಂಧರನ ಸುಖ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೯

ಧರ್ಮರಾಜ:- ನಾರದರೇ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಜಾಲಂಧರನು ಏನು ಮಾಡಿದ?

ನಾರದ:- ಶುಂಭನೇ ಮೊದಲಾದ ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿ ವೀರರಿಗೆ ವಿಪುಲವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಜಾಲಂಧರನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ. ಆ ಸುರಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಂದನವನದ ಮಂದಾರಾದಿ ಮರಗಳು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಮೇಧಾದಿ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಬಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಭಾಗ್ಯ ಭೋಗ್ಯ ಬಂಗಾರ, ಭೋಗಾನುಭೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೀಡುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಕರ್ಮಭೂಮಿಯಾದ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಗೋದಾನ, ಭೂದಾನ, ಸುವರ್ಣದಾನ, ಗೃಹದಾನ, ಗಜದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಕನ್ಯಾದಾನ ಮುಂತಾದ ಬಗೆಬಗೆಯ ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರು ಆ ಸುರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ ನಕ್ಕು ನಲಿಯುವದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿದ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಬಟ್ಟೆ ಮನೆ, ಕಂಬಳಿ ದಾನ ಮಾಡಿದವರು, ಬೇಸಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರವಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟು ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಮೊಸರನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದವರು, ಹರಿಮಂದಿರ, ಹರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುವವರು ದೇವರಿಗೆ ಡೋಲೋತ್ಸವ ಮಾಡಿಸಿದವರು ಮತ್ತು ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ತಪೋನುಷ್ಠಾನ, ಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದ ಹುತಾತ್ಮರೂ ಆ ಅಮರಾವತಿಗೆ ಬಂದು ರಂಭಾ, ಉರ್ವಶಿ, ಮೇನಕಾ, ತಿಲೋತ್ತಮಾ, ಘೃತಾಕಿ, ಪುಂಜಿಕಸ್ಲವಿ, ಮಂಜುಘೋಷ ಮಾಲಿನಿ, ಸುಕೇಶಿ, ಸುಮುಖಿ, ಸುಖಿದಾ, ತಿಲಪ್ರಭಾ, ಮುಂತಾದ ಅಪ್ಸರಾ ಲಲನೆಯರೊಂದಿಗೆ ಮಂದಾರಾದಿ ತರುವೃಂದಗಳ ಸಾಂದ್ರಭಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಜಾಲಂಧರನು ನೋಡಿದ. ಇಂಥ ಅಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಶುಂಭ ಎಂಬ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿ ನಿಷುಂಭನನ್ನು ಯುವರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸ್ವಯಂ ಸಮ್ರಾಟ್ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷಿಕ್ತನಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೆಲವು ದಿನ

ಸ್ವರ್ಗಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅರ್ಬುದ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಭೂಲೋಕದ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ಅಖಂಡ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಅಳಿದ. ತನಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಾಗ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಚಿತ್ರಸೇನ ಮೊದಲಾದ ಗಂಧರ್ವರು ಸುರಸಾರ್ವಭೌಮ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾದ ಆ ಅಸುರೇಶ್ವನನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಋಷಿಮುನಿಗಳು ನೀಡಿದ ಯಜ್ಞಭಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಲ್ಲದೇ ದೇವದಾನವರು ಹಿಂದೆ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಡೆದು ಪಡೆದ ಎಲ್ಲ ರತ್ನಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಂದ ತಾನೇ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಭೋಗಿಸಿದ.

ಭೂಲೋಕ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಲಂಧರನ ಶಾಸನ ನಡೆದಾಗ ಯಾರಿಗೂ ಸಾವು, ನೋವು ದುಃಖದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದುರವಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನರಕಕ್ಕಿಂತೂ ಯಾರೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮಕಲಹ ಹೊರತು ಅವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಹವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಭೋಗದಿಂದಾಗುವ ಕರ್ಮಕ್ಷಯದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಕ್ಷಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಂಜೆ ಹೆಣ್ಣು ಇಲ್ಲ. ಬಡವ ಗಂಡು ಇಲ್ಲ. ಕುರೂಪಿ ಕನ್ಯೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ದುಷ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯರು, ನಿರ್ಧನರು ಜಿಪುಣರು, , ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವವರು, ರೋಗಿಗಳು ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ವಂಚಕರು ಜಾಲಂಧರನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗುತ್ತಲಿರಲ್ಲ. ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾರುಣ್ಯ, ಲಾವಣ್ಯಗಳಿಂದ ನಳನಳಿಸುವ ನಳಿನಾಕ್ಷಿಯರು. ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ, ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ವೈಭವ, ಭೋಗ, ರಾಗ, ಉಪಭೋಗ, ಮಂಗಲ, ಸಂತಸ, ಸಂತಾನ, ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾಜ್ಯದ ತುಂಬ ಹಾಲು ಹೆಜ್ಜೆನುಗಳ ಹೊಳೆಗಳೇ ಹೊಮ್ಮಿ ಚಿಮ್ಮಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ

ಜಾಲಂಧರನ ಸುಖ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಜಾಲಂಧರನಿಂದ ಸೋತ ದೇವತೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೦

ಧರ್ಮರಾಜ :- ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಾರದರೇ, ಜಾಲಂಧರನಿಂದ ಸೋತ ದೇವತೆಗಳು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಾನ ಭ್ರಷ್ಟರಾದ ಬಳಿಕ ಏನು ಮಾಡಿದರು?

ನಾರದ:- ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಚ್ಯುತರಾದ ಬಳಿಕ ಮೃತರಾದಂತೆಯೇ ಆದರು ಆ ಎಲ್ಲ ಸುರಸತ್ತಮರು. ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ತೊರದಂದಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಉಣ್ಣಲು ಯಜ್ಞಾನ್ನವಿಲ್ಲ ಕುಡಿಯಲು ಅಮೃತವಿಲ್ಲ. ಇರಲು ನೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಉಪಾಯಗಾಣದೇ ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ತನ್ನ ಭವ್ಯ ಭವನದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪರಾಯಣನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವನ ಧ್ಯಾನಯೋಗ ಸಮಾಧಿ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅವನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿ ತಮ್ಮ ದಾರುಣವಾದ ದುಃಖ ದುರವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತೋಡಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಆ ಪಿತಾಮಹನು ಆ ಎಲ್ಲ ಕಶ್ಯಪಕುಮಾರರ ಕಡುಕಷ್ಟದ ವ್ಯಥೆ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ

ಮರುಗಿದ. ಕರುಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕರಗಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಆಗ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ಆಗಮನವನ್ನು ನಂದಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾದೇವರು ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲ ವಿಬುಧವರೇಣ್ಯರನ್ನೂ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ನಂದಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದರು. ಆಗ ನಂದಿ ಆನಂದದಿಂದ ವೃಂದಾರಕರನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿದರು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಇಂದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳ ದುರ್ದೇಶೆಯನ್ನು, ಜಾಲಂಧರನಿಂದ ಪರಾಭವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯು ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ವಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ಮಹಾದೇವ:- 'ಪಿತಾಮಹ, ಮೊದಲು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವಜ್ರವೇ ಮೊದಲಾದ ಘೋರ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣು ವಿನಿಂದ ವಧಿಸಲಾಗದ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಕೊಲ್ಲ ಬಲ್ಲೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವತೆಗಳೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಆ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ನಿರ್ಮಿಸಲಿ.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಮಹಾದೇವ, ನಿನ್ನ ಬಲವನ್ನು ನೀನೆ ತಿಳಿದಿರುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನೇ ಒಂದು ಮಹಾ ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸು.

ರುದ್ರ:- ಬ್ರಹ್ಮನ್, ನೀನು ನಿನ್ನ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಕೂಡಿಸಿ ಒಂದು ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಹೊರಬಿಡು.

ಮಹಾದೇವನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಸೂಚಕದ ಒಂದು ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದ. ಮಹಾದೇವನು ತನ್ನ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಒಂದು ತೇಜೋರಾಶಿಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ರೋಧಗಳೊಂದಿಗೆ ತೇಜೋರಾಶಿಗಳನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದರು.

ಇದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವರು ಮಧುಸೂದನನ್ನು ನೆನೆದರು. ನೆನೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ. ಮತ್ತು ಶಂಕರನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ನಾರಾಯಣ:- ಶಂಕರ, ನನ್ನನ್ನು ನೆನೆದದ್ದು ಏಕೆ? ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶಿವ:- ಕೇಶವ, ನೀನು ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ? ಸಮರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಲು, ಸಾವು ನೋವುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಸುರರ ಸಮೂಹವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ನೀನು ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಏಕೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಲಗಿಕೊಂಡೆ?

ವಿಷ್ಣು:- ಮಹಾದೇವ, ಆ ಜಾಲಂಧರ ನನ್ನ ಮಡದಿಯಾದ ಕಮಲೆಯ ಸೋದರ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದರೆ ನನ್ನ ಕಾಂತೆಗೆ ಕೋಪ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ? ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಆ ಜಾಲಂಧರನನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಸಂಹರಿಸಬಲ್ಲೆನಾದರೂ ಸಂಹರಿಸಿಲ್ಲ. ನೀನು ಅವನನ್ನು ಸಮರದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸು.

ಆಗ ಮಹಾದೇವರು - "ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಕೋಪದೊಂದಿಗೆ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸು" ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದ.

ವರದಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಂತೆ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿದ್ದು ತೋರಿಸುವುದು. ಅದು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುವ ದೇವರಾದ್ಯವುಗಳಾಗಿ ರೇಖಿಸುವುದು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾದೇವರು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುವ ಕೂಡಲೇ ನಡೆಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಅತ್ಯಂತ ಮೂಡಿಸುವುದು.

ಮಹಾದೇವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮೊದಲಾದವರು ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರೂ ಮಾತು ನೋಡಿಕೊಂಡುಕೊಂಡು. ಮಾತು ಮಹಾದೇವರು? ಹೇಗೆ ಮೂಡಲೇ? ಎಂಬ ಮಾತು ಅವರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವಾಗಿ ತಿರುಗಿಕೊಂಡು. ವಿಷಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತವಾದ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುವ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ ಮಹಾದೇವರು ಕೂಡಲೇ ಅಳಿದುಕೊಂಡು. ಆಗ ಮಹಾದೇವರು ಅಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಮಾತು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುವ ಮೇಲೆ ಹಾದಿ ನಿಂತು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು. ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುವ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನೋಡಿದ ಮೂಡಿಸಿದ ತಂತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ತಿಳಿಸಿದರು. ತಲಾ, ಕೊಳಲು ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡು. ಅಂದಿನಿಂದ ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವರು ಅಂದಿನ ಈ ತಂತ್ರವನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಎಂಬ ತಂತ್ರವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾದೇವರು ಕುಳಿತಿದ ರೂಪದಿಂದ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುವ ದೇವತೆಯಿಂದ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತವಾದ ಚಿತ್ರವು ಅತ್ಯಂತವಾದ ಮಹಾದೇವರು ಅದೇವರಾದ ಕೊಡುಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಕೂಡಲೇ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಅತ್ಯಂತವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದರು. ಈ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಎಂಬ ತಂತ್ರವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ, ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಭಾವವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೋದರು. ಕೆಳದಿ ಹಾಗೂ ಕಡಲಿನಿಂದ ಮಹಾದೇವರು ಕೂಡಲೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ದೇವತೆಗಳ ಕೊಡುಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಈ ಕೂಡಲೇ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಲೇ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿ ಬಂದಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಮಹಾದೇವರು ಈ ಕೂಡಲೇ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಆಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಈ ಕೂಡಲೇ ಚಿತ್ರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೇವರ ಗಡ್ಡದ ಕೂಡಲೇಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು. ಆಗ ಕೆಳದಿ ಅದೇವರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೇವರಿಂದ ಮಿಕ್ಕಿತು. ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಎತ್ತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಮಹಾದೇವರ ಕೊಟ್ಟ ದೇವರ ಭಾವವು ಅದೇವರಿಂದಲೇ ತಿಳಿದ ಬಗ್ಗೆದಿ ಬಗ್ಗೆ ಬದುಕಿದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ ಆ ಚಿತ್ರವು ಮೂಲ ಕಡಲೆಗೂ ಕೂಡಲೇಕೂಡಲೇ.

ಈ ವಿಷಯವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತವರಲ್ಲಿಂದ
ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನೋಡಲೇಕೊಂಡು ಎಂಬ ಅತ್ಯಂತವನ್ನು ಅದೇವರು ಮೂಡಿಸಿದರು.

ಕುಶಿಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಆಗಮನ

ಶೃಂಗೇ - ಕುಶೀಕುಮಾರನು ಸೂರ್ಯನು ಹೋಗಿರುವುದು ಬ್ರಹ್ಮ ಇವರಾದ ಕುಶಿಗೆ ಹೋದವರು ಮರಳಿ ಬಂದರೇ ಇದ್ದು ಬಂದು ಮೋಡಿ ಸ್ವಯಂ ಗಣೇಶನು ತಿಳಿದ ಆಶ್ಚರ್ಯವು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಕುಶಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಓರ್ವ ಮುರುಕಿ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವಯಂ ಮೋಹದಿಂದ ಕುಶಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಿ ಆ ನಗರ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗಳ ಪಾಕದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮೂಕುಡಾಡಿಸಿ ಅವರ ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ನುಡಿದು ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥನಾದ. ನಮಗ್ನ ಕುಶೀಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿಯುವ ಭವಿಷ್ಯವಾರಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಆ ವೃದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವಯಂ ಮೋಹದಿಂದ ರೋಷಪಡಿಯ ಈ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವಯಂ ಎಂದೂ ತಪ್ಪದ ಭವಿಷ್ಯದ ವಚನಗಳನ್ನು ಓದು ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ದುಕ್ಕದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯೋದಾಹರಿಗೆ ಅಂಕಿಮಾಡಿಕೊಂಡಳು- "ಕುಶೀಕುಮಾರ, ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ಓರ್ವ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆಗಮಿಸಿದ್ದಾನೆ ಅವನು ಜ್ಯೋತಿಸ್ವಯಂ ಸಿದ್ಧರಾದ್ದು ಅವರಗೂ ಅವನು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಒಂದೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವನು ಮೋಹದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನಾಗಿ ಆ ವಿಧೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಿರು."

ದಾಸರು ಮಾತು ಮಾತುಗಳಿಂದ ಒತ್ತಿಗೆ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಮುಂದುವರಿದು ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕರೆಕಳಿಸಿದ ಆ ವಸಿಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಕುಳಿತಿಸಿ ಕೇಳಿದ- "ಬ್ರಹ್ಮಣ, ಕಾವು ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠರು, ಜ್ಯೋತಿಸ್ವಯಂ ಪರಿನಿಷ್ಠತರು. ಕಾವು ವಿಚಾರಿಸಿ ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನುಡಿಯಬೇಕು."

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ - ದಾಸನಿಗೆ ಇಂದಿನಿಂದ ಹದಿನೆಂಟನೇ ದಿನ ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಉತ್ತರ ರಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಓರ್ವ ಪಂಡಿತರು ಬರುವರು. ಅವರು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ರೋಷವನ್ನು ನೀಡಿ ಕುಳಿತರೊಳವನ್ನು ಮೋಸಮಾಡ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋದರೇ ನೀನು ಅವನ ಮೂಕನ್ನು ಮುನ್ನುಡು ಅವನ ಕುಳಿತರೊಳವನ್ನು ನಡೆದು ಆಭರಿಂದ ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಮನೋರಥಗಳ ಕೊಪ್ಪಣ್ಣ ಸಿದ್ಧ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಆ ವೃದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವಯಂ ಇವನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಆಶ್ಚರಿಂದ ಹೊರಟು ತನ್ನ ಅಂಕಿಮಾಡಿಕೊಂಡ.

ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೊರಟು ಹೋದ ಒಳಗೆ ಮೊದಲೇ ವಿಶ್ವಾಸದ ದಿವ್ಯೋದಾಹರಿ ಮೋಹದವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೇಲಿನ ಮನಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು. ಅವನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪೂಜಾ ವೈದ್ಯಾಗದೇ ಬರಿಯದು ಹದಿನೆಂಟು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಅವನು ಎಸಗಿಕೊಂಡಿರು. ದಾಸರ ಹಾಗೂ ದಾಸಧಾರಿನರು ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯೇ ಕಾಣದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ವೃದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವಯಂ ರೋಷದಿಂದ ಒಂದ ಗಣಪತಿಯು ಇವನು ರಾತ್ರಿಗೆ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ವಿಮುಖನಾಗಿ ಮಿತಿಪ್ಪ ವೈದ್ಯಾಗದ ಮೋಹದಿಂದ ಆಯೋದಿಲ್ಲಿ ವೆತಿಸುತ್ತ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕುಶೀ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗಣೇಶ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಷಯಕ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂಜೆ ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ನೆರೆಗೆ ನಿಂತ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಗ್ರಹಪತಿಯ ಪೂಜೆ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಪಾಲಿ ನಡೆದವು. ಭಕ್ತರ ವಿಧವನ್ನು ಪರಿಪರಿವತ್ ವಿಧೋಕ್ತಿಯಾಗಿ

ಹಾಲ್ವೆ ಬಗೆಯಾದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಉಪದೇಶಗೈದಿದ್ದಾಗ ಭವಿಷ್ಯದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನವು, ದೋಷಗಳಿಗೆ ಔಷಧವಾದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನವಾದ, ಹಸಿರು ಬಂದವರಿಗೆ ಅನ್ನವಾದ, ವೇದವಾದಿಗಳಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಮುಕ್ತಿಸ್ವಲ್ಪ ಶುಕ್ತಿ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುಖ್ಯವಾದರು. "ವಸಿ ಹಿಂಯ್ಯಾ ಕರ್ಮಾ ಭೂತವಾ" ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕಿಶ್ಕಿ ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಹೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಕೇಳಿ ಅಕರ್ಷಿತರಾದರು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿದಿವ್ಯವು ಮಾಡಿದ ಭವಿಷ್ಯವೇನೆಂದನ್ನು ಕೇಳಲು ಅನೇಕ ಜನರು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿದಿವ್ಯವು ಅವನು ನೆರೆದ ಜನರಲ್ಲಿ ರಿಗೂ ಭರ್ಮದ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತ ನೀಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಎವರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಯಾವಾತ್ ಕೃತ್ಯಂ ತಂದ ವಶ್ಯಾ ಯಾವೇತ್ಯೇಂದ್ರಿಯ ವಿಶ್ವವಾಃ |

ಯಾವಲ್ಯಾ ತಾ ದೂರೇಶ್ಚ ತಾವಾತ್ ಕೃತ್ಯಂ ಪ್ರಸಾದಯೇತ್ ||

ಈ ಶರೀರವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅರೋಗ್ಯ ಕಂಡವನಾಗಿ ಇರುವುದೋ, ಯಾವಾಗ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಕಿಠಿಲವಾಗಿಲ್ಲವೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ದೂರವಿರುವುದೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ವರಮಾನವನಾದುದೋ, ದೇಹವಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಪ್ಪಾತ್ಯೇಂದ್ರಿಯ ವೈಶಲ್ಯ ಮಾರ್ಥಿಕತೆ ಕುತಯಮಿಮಾ |

ತರೀರಮತಿ ದಾತವ್ಯ ಮತಿಗಾಢೈಶ್ಚ ತಃ ಕುಪೇಶ್ವರಃ ||

"ದೇಹವು ಅಪ್ಪಾತ್ಯವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲ ತಕ್ಕ ಹಿಡುವುವಾದ ಬಳಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಏನು ಕುಪಿ ಉಂಟಾದೀತು? ಅದರಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಕುಪಿವನ್ನು ಬಯಸುವ ಜನರು ಯಾವತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ದರೂ ಕೊಟ್ಟು ದಾನ ನೀಡಬೇಕು" ಹೀಗೆ ದಿನ ವೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಭರ್ಮದಾತವನ್ನು ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸುತ್ತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೀರ್ತಿಯು ಕುತಿಯ ಸದೃಶ್ಯರಾಗಿ ಸಮವೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ಭರ್ಮಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಇತ್ತ ವಿಷ್ಣುರಾಜ ಗಣೇಶನ ಕುತಿಯದೊರೆಯಾದ ದಿವೋದಾಸನಿಗೆ "ಇಂದ್ರಿಯದ ತದಿನೋಪಶೇಯ ದಿನ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆಗಮಾಶೀರಿಸುವನು. ಅವನಿಗೆ ಅವನು ಉಪದೇಶ ನೀಡುವನು, ನೀನು ಅವನ ವಚನವನ್ನು ಪಾರಿಸು. ಅದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಉದ್ಧಾರ ಹಾಗೂ ಸರ್ವ ಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಿ. ಎಂದು ಹಿಂದೆ ನುಡಿದಿದ್ದೆಲ್ಲವೆ? ಆ ಗಣೇಶನ ಮಾತಿನಿಂದ ದಿವೋದಾಸನಿಗೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೈಯ್ಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಮೂಡಿಸುತ್ತ ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದ ಗಣೇಶನು ಹೇಳಿದ ತದಿನೋಪ ದಿನಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ರಾತ್ರಿ, ಭಕ್ತಿಯ, ದಾಖಲೆ ಹಾಗೂ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪೌಕಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕುತಿಯದೊರೆಯು ವಿರಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ಗಣೇಶನು ಹೇಳಿದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಎಂದು ಒದ್ದಾಡುವ ತನ್ನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಎಂದು ಉದ್ಧರಿಸುವನು? ಎಂದು ಹಗಲಿರುಳೂ ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಕುತಿಯದೊರೆಯು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ತದಿನೋಪಶೇಯ ದಿವ್ಯ ಬಂದಿತು. ರಾತ್ರಿ ಅದುಗೆ ಕುತಿಯದಾಗಿ

ತೌಕುಕರ ಕೊನೆಯೇನು. ಅಂತರದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ ಮುಡಿ ಭವೋಪದೇಶ. ಮುಕ್ತನಾದ
ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕೂಡಿದ ಗೋಪನು ನಿಂತುಕೊಂಡಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಲೇ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಯು
ಕೂಡಿಕೊಂಡಿತು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಕೂಡಿಯು ಅರಸನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು.
"ಇವನೇ ಗೋಪನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನನಗೆ ಉಪದೇಶ ನೀಡಲು ಬಂದ ಗುರು" ಎಂದು ಅವನು
ಧಾವಿಸಿಬಂದ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಅಚ್ಚುಂಗ. ಸಮಾಧಾರ ಮಾಡಿದ. ಅದ್ಭುತದಿಂದ
ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಕವಾರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅಭ್ಯಾಸವಾದ್ಯದಿಗಿಂತ ಅವನನ್ನು
ಸತ್ತಿರಿಸಿದ. ಉಚ್ಚ ಅನವದ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ. ಅವರಿಗೆ ಕೃತ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ
ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದ. ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಮರುಗಳನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದ. ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಯು ತನ್ನ
ಅಕಿರ್ಣದಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಪರಿಕುಪ್ಪನಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತದಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಾಗ ಅವನನ್ನು ಕೃ
ಮಾಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. "ಪುಣ್ಯರೇ, ನಾನು ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಾಗೂ
ಕುಟುಂಬದ ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ದುಡಿದು ಬಹಳ ಹಣ್ಣಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಬಹಳ ವಿಸ್ತರಣೆ
ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ವೈರಾಗ್ಯ ವಿಷಯ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಬಾಗುವೆ, ರಾಜ್ಯ,
ವಶ್ಯಯ, ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಬಿಡು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ
ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ
ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂತಿ ಲಭಿಸಿತು? ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಲೇ ಮನಗೆ ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳು
ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ನಾನು ಈ ವರೆಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆಯೇ ಪಾಲಿಸಿದ್ದೇನೆ.
ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ದಾನದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ
ಅತಿಥಿ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕರ ಸೇವೆಮಾಡಿ, ದೀನರುಪಿತರ ಸೇವೆಗೈದು, ಮುಖ್ಯಕ್ಕೆ
ಪರೋಪಕಾರಗೈಯುತ್ತ, ಕೃತ್ತಿಯೋಪಿತವಾದ ಧರ್ಮಕರ್ಮ ಸುಖಾನವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಲೇ
ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಶಾಸನ ಮಾಡುವಾಗ ನನ್ನ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ದೇವತಾರಾಧನೆ
ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಪೋಬಲದ ಅಧಿಮಾನವೇ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ಪರ್ಯಾಪ್ತ
ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೇವತಾರಾಧನವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೊಂದೇ ನನ್ನ ಮಹದಪರಾಧ.
ಇದರ ಹೊರತುಬೇರೆ ಯಾವ ತಪ್ಪನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪಾಲನಕ ಪ್ರಜಾಕೋಪಗವೇ
ಪರಮೇಶ್ವರ ಪೂಜೆಯೆಂದು ನಾನು ಬಗೆದದ್ದರಿಂದ ದೇವತಾರಾಧನೆ ಮೂತ, ನನ್ನಿಂದ
ಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಾಗಿ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಶಾಸನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ
ಪಾಪಾಚರಣೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಆಣೆಯಿಟ್ಟು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಧರ್ಮ ಪರಾಯನವು, ವಿದ್ಯಾವ್ಯಸನಗಳು, ಸನ್ಯಾಸಗೃಹಿಣಿಗಳು. ಈ
ಪ್ರಜೆಗಳೆತ್ತಿಮು ಆಪ್ತಧರ್ಮಗಳಾಗಿಯೇ ನಾನು ದೇವತಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ.
ಜನತಾರೂಪಿ ಜನಾರ್ದಾನನ ಸೇವೆಗೈದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯಶಾಸನವು ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಈ
ಸಂಸಾರವೆಲ್ಲವೂ ಅಸಾರ ಎನಿಸಿದೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಸುಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವುದು
ಎಂದರೆ ಬಾಂಕಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅನ್ನವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಉಂಡಂತೆ ಸರಿ. ಇದೊಂದು ದೀನದ್ವಂದ್ವೇ
ದೀನುವು. ಜಗದಿದ್ದನ್ನೇ ಜಗಿಯುವ ವ್ಯರ್ಥ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದೇವವಿಟ್ಟು
ತಾವು ಮನಗೆ ಉಪದೇಶ ನೀಡಿರಿ. ನೀವು ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳು. ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನು
ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೋಪನು ಮನಗೆ ಮೊದಲೇ ಕೂಡಲೆ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ದಿನ ರಾತ್ರಿ
ಪ್ರದೀಪೋದ್ಧಾರಕ ಗುರುಗಳು ಆಗಮಿಸುವರು ಎಂದು. ಅದರಂತೆ ತಾವು ಆಗಮಿಸಿದ್ದೀರಿ.

1. *Introduction*

ಸ್ವರಾಜ್-ಹುಣಿಸ್ಸಾ ನಗರದೊಳಗಿಂದ ದಿವ್ಯರಾಜಾಂಗಳವರು ಹಾದುಹೋಗುವ ಕೆಳ-ವ್ಯಕ್ತಿ
ಎಂಬ ಧರ್ಮದ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

[illegible]

ಎಷ್ಟು ದೂರವಾಗಿದೆ! ಆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾದ ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೆಳ ಹತ್ತಿರದ ದೇವತೆಯಾದ ದಿವ್ಯೇಶ್ವರನಾದವನಿಗೆ ಒಡಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು-ಎಂಥ ಗೌರವವೇ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೋ! ಇಷ್ಟು ಇಷ್ಟವೇ ಪ್ರಾಕೃತವಾದವನು ಎಂಬ ಕೆರೆಯ ಅದರೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸಮಾಜದ ಮೂಲದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ- "ಪ್ರಾಕೃತದ ಮೂಲ"

ವಿಧಿವಿಧಾನದಿಂದ ಪುರುಷರಾದವರು ವಸ್ತ್ರ ಲಬ್ಧವನ್ನು ಉದ್ಧರಮಾಡಿದರಿ. ಹೀಗೆ ಆ ಕುತೀನರೇತನಿಂದ ಗೌರವದಿಂದ ಸತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಕುತೀನಪುಣ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪಂಚಗಂಗಾ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಪಂಚನದಿ ಕಂಡ ಎಂಬ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಲ್ಲಿ ಬೃಹದಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಚನ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದಿವ್ಯೋದಾಸನ ಸುದ್ದಿ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬರಲು ಗುರುಡನ್ನು ಮಂದರಾಚಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ತಾನು ಮಹೇಶ್ವರನ ಮಾರ್ಗವಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕುತೀನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡನು.

ಇತ್ತ ದಿವ್ಯೋದಾಸ ಮಹಾರಾಜನು ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಯಾ ಉಪದೇಶದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಅವನಿ-ಅನುಗ್ರಹದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವವರಿಗಿಂದ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲೇಶ್ವರರನ್ನು, ಸೇನಾಪತಿ-ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಕರೆಕಳಿಸಿದ. ಹಾಗೂ ಜೈಷ್ಠಭೂತ, ಸಮಾಯಂಜಯಣೀ ಮೊದಲಾದ ಐದು ನೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಪುರೋಹಿತ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಿಸಿ, ಇವರನ್ನು ಆಕಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದ ಬೇಕವಿದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಜನರನ್ನೂ ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಎದುರು ಕೈ ಕೋಡಿಸಿ ಪರಮಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿ ಗುರುವರೋದ್ಧರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ನಿವೇದಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅವರ ಆತ್ಮ ದನಗೆ ತಿರೋಮಾಧ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ "ಇನ್ನು ತಾನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಎಂದಿನ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಮಹಿಮೆವಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರಜಾಪರಿಮಾರದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಬೇಡ ಎನಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಅತ್ಯುತ್ಕರ್ಷವೂ ಆಯಿತು. ಅನಂತರ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾದ ಸಮರಂಜಯನನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ. ಅದರಂತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಯುವರಾಜ ಸಮರಂಜಯನಿಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಷೇಕಗೈದ. ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೂ ಬಲ್ಲಿದ ಖ್ಯಾತ್ಯಾದಿಗೂ, ದೀನದಂದಿರಗೂ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದಾನದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನಿತ್ತ. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ, ಗಂಗಾನದಿಯ ಪಶ್ಚಿಮತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭವ್ಯದಿವ್ಯವಾದ ವಿಹಾರ ಶಿವಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಸಿದ. ತಾನು ಸಂಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವೈರಿರಾಜರು ಗಳಿಸ್ತೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದು ವಿಜಯಶ್ರೀಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಅಕ್ಕದ್ಭುತವಾದ ಮಹಾದೇವನ ಗುಡಿಯನ್ನು ಕೈಗಾರಗೊಳಿಸಿದ. ರಾಜನು ಗಳಿಸಿದ ರಾಜ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಶಿವಮಂದಿರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಆ ಮಹಾದೇವ ಮಂದಿರಕ್ಕೆಲ್ಲ ಭೂಪಾಲಕೀ ಎಂದೇ ಹೆಸರು ಆಯಿತು. ಆ ಮಹಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯೋದಾಸ ಮಹಾರಾಜನು ದಿವ್ಯೋದಾಸೇಶ್ವರಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಕೃತಾರ್ಥನಾದ. ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮೊನಮಹರ್ಷಿ ಪುರೋಹಿತ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಐದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಹಗಲಿರುಳೂ ಹೊವೆ, ನೀರಡಿಕೆ ಮರೆತು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಭೂಪ. ಹೀಗೆ ಕುತೀಶ್ವರನು ಅಹರ್ವಾತ ಶಿವನ ಧ್ಯಾನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಸಮೀಪ ವಚನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವಾಗ ಎಳನೆಯ ದಿನ ಆಕಾಶದಿಂದ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನವು ಆ ದಿವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಿತು. ಕೈವಾಲ್ಯಿ ತ್ರಿಕೂಲ ಹಾಗೂ ಚಮರಗಳನ್ನು ಹಾರಣಮಾಡಿದ

ತವಪ್ರಾಪ್ತಾರಂ ಆ ವಿಮಲವದಿಂದ ಅಳಿದುಬಂದು ದಿವ್ಯೋದಾಹರಣ್ಣಂ ಶಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಪರಮಾಪಾದವೆ ಪಂಚಮೋಗಲಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲಿನತವು ಆ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯಮೂಲೆಯನ್ನು ಕೂಡ ದಿವ್ಯಗಂಧವನ್ನು ಶೇಷಿಸಿ ದಿವ್ಯ ವಸ್ತ್ರ ಕೂಡಿಸಿ ದಿವ್ಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಲಂಕಾರಗೈಯ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ವಿಮಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಮಮಂಗಳಕರಮೂಲ ತವರೊಣಕ್ಕೆ ತರಲುಕೊಂಡು ಹೋದರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಮಂತ್ರಿ ಸೇನಾಪತಿ ಪ್ರಹಾರವಾರಧರವರೂ, ರಾಜಪುತ್ರರೂ, ರಾಜೇವಾಲರವರೂ, ಕಾಶಿಯವಾಗರಿತರೂ, ಅತ್ಯಂತ ಅಶ್ವರ್ಯವತರಾಗಿ ಮಹಾರಾಜನ ಹಾಗೂ ದಿವ್ಯೋದಾಹರಣ್ಣಂನಿಂದ ಶೈಶ್ವಕರವನ್ನು ಮೂಡಿದರು ಮತ್ತು ಈ ದಿವ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಹವೇ ಭವ್ಯ ಎಂದು ಕೊಂಡರು.

ಭರ್ಮಾಪದ, ಪಂಚನದ, ಬಿಂದುಮೂರ್ಧವತೀರ್ಥಗಳ ಮಹಿಮೆ

ಅಗತ್ಯ :- ಗಿರಿಜಾಪುತ್ರಿ, ಕಾಶಿಯ ಪರಮಪಾದವೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಚ ಗಂಗಾ ಎಂಬ ಪಂಚನದ ತೀರ್ಥವು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿದ ಎಂದು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ಪಂಚನದ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ರಾಘವ ಮಹತ್ವ ಒಂದು ಎಂದು ಕಾರಣ? ಸಮಾಧ್ಯಮಿಯು ಸಮಾಜತೆಯಾ ಮಿಯು ಬಗ್ಗೆ ಎ ದೃಷ್ಟಿ ಸ್ವತೀಕರಣಾರಗಳಿಲ್ಲ ಎಕಮಾತ್ರಿ ಕಾರಣಭೂತವೂ ಆದ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಕಾಶಿಯ ಉಳಿದ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಶೈಶ್ವಕ :- ಹಿಂದೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಕಾಶೀಶೈಶ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಣರಿಸಿದ ಕುಗ್ಗಿತವನ್ನು ತವೋರಣವಾದ ಮಯೂರಾದಿಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೆಸರಿನಿಂದ ಆ ತವನ ರೇವನ ರೇವನಿಂದ ಬೆವರು ಪರಿಯುಕೊಂಡು ತವಪಾದದಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ರೇವನಿಂದ ಹೊರಟ ಆ ಶೈಶ್ವಕರವು ಮರುಗಟ್ಟ ಕರಣಾ ಎಂಬ ನದಿಯೊಳದಿಂದ ಹರಿಯುಕೊಂಡು, ಆ ಕರಣಾಪದಿಯು ಭೂತ ಪಾಪಾಶಯದಿಂದಿಗೆ ಕಂಗಮಾಡು ಮುಂದೆ ಭಗೀರಥರು ಬಂದು ತತ್ ಭೂತಲಕ್ಕೆ ಒಂದ ಭಾಗೀರಥಿಯು ಕಾಶಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದಾಗ ಅದರೊಡನೆ ಸರಸ್ವತಿ ಮಮುಖೆಯರು ಕೂಡಿ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿಯೇ ತರಲು ಬಂದಿದ್ದಳು ಆ ಭಾಗೀರಥಿ ಆ ಮೂರು ನದಿಗಳ ಸೊತೆಗೆ ಇವೆರಡೂ ನದಿಗಳು ಸೇರಿ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿರಿತವಾದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಪಂಚಗಂಗಾ ಅಥವಾ ಪಂಚನದ ತೀರ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಕರಣಾ, ಭೂತಮಯಾ, ಗಂಗಾ, ಮಮುಖಾ, ಸರಸ್ವತಿ ಈ ಐದು ನದಿಗಳು ಸೇರಿಮೀರಿ ಈ ಪಂಚನದ ಎಂದು ಹೆಸರಿನ ಪಂಚಗಂಗಾ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಮಲವಾದ ಪೂಜಾಪಾಠಭೌತ ಕಾರವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ್ದರಿಲ್ಲ.

ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಕಾಶಿಯ ಕಮಲಾಕರ ಹಾಗೂ ದಿವ್ಯೋದಾಹರಣ್ಣಂನಿಂದ ದಿವ್ಯ ಶ್ರೀ ಮೂಕುರ ಮಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಿ ತವು ಎಂದು ಪಂಚನದ ತೀರ್ಥದ ತಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದಿದ್ದನಷ್ಟೆ? ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಓಡು ತವಸ್ಥೆಯು ಆ ಪಂಚನದ ತೀರ್ಥದ ಮೇಲೆಯ ಮೇಲೆ ತವೋದಾಹರಣ್ಣಂನನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು ಆ ತೀರ್ಥದ ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ತ ವರಲಕ್ಷ್ಯ ರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಮದ್ ಭೂದಾಹರಣ್ಣಂ ಎಂದು ನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ಕೂಡು ಆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಪರಮಪತಮ್ ಆಯಿತು ತನ್ನ ತವು ಸಿದ್ಧಿಯೇ ವಿಷ್ಣುರೂಪದಿಂದ ಬಂದಿದೆ

ಅಗ್ನಿದಂಶು:- ಭಗವತ್, ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿರುವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ವಂಶದ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿತ್ಯವೂ ಸಂಪ್ರೀತನಾಗಿರು. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪರಕಂಠಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಿರಂತರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡು ಮತ್ತು ನೀನು ಈ ವಂಶದ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಇದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ, ಇವನುಮಾಡಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಡು ಹೊಂದಿದರೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡು.

ವಿಷ್ಣು:- ಭಕ್ತಗ್ರೀವನ, ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಆಗಲಿ. ನನ್ನ ಅಗ್ನಿದಂಶು ಎಂಬ ಪುರುಷ ಮುಂದಿನ ದೇವರು ಎಂಬ ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕಲ್ಪಿ ಭೂತವಾದ ಮೂಢನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವಮೂಢನ ಎಂದು ನನ್ನ ಕೆಳಗೆ ಬಗ್ಗಿದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯನಾಗುವನು. ಯಾರು ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜನ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ದೇವಮೂಢನನ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಮೃತದಿಂದ ಭವಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜಾ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎರಡೂ ಲಭಿಸುವವು. ಕುರ್ತುಮೂಢನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಬಂದು ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂಮಾಡಿ, ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಕೂಡುವಂತೆ ನನಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಎದುರು ಮಂಗಳಾದಿ ರೀತಿಯಾದರೆ ಮಾಡುವರೋ, ಅವರು ಬಂದು ಕಲ್ಪದವರೆಗೆ ಕ್ಷೇರಾಧಾರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇರದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವರು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತವೂಡಿ ನಿವಸು ದ್ವೇಷಮಾಡುವವರು ಪೂಜಾ ನಿವಸಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಮಾಡುವರು ತರಿತರ ದ್ವೇಷಿಗಳು. ಅವರು ಕಾಲಭಯನ ಪಾಪದಿಂದ ಕುಳಿತ ಬನ್ನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ರಾಜನ ರತ್ನರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುವರು. ಕುಕಿಯು ನಿವಸ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ವಂಶದ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಬಂದಿದ್ದು ಇವೆರಡರಿಂದ ಈ ಪೂಜ್ಯವಿಧಿಯು ಭೂಮೀಶ್ವರದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ವೋಚ್ಚ. ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವವರು ಯಾರೂ ತರಿತನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರು ನಿವಸದ್ವೇಷ ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ದ್ವೇಷ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ. ನನ್ನ ದ್ವೇಷಮಾಡಿದರೆ ನಿವಸ ದ್ವೇಷಮಾಡಿದಂತೆಯೇ.

ಕುಕಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪದಿತ್ರ ಕೃತಿಗಳು; ಅಗ್ನಿದಂಶುವಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ.

ದೇವಮೂಢನ:- ಅಗ್ನಿದಂಶು ಮುನಿಯೇ, ಈ ಕುಕೀಶ್ವರನು ಕೈವಲ್ಯ, ಅದರ ಎಲ್ಲಿ ಅರೇತುವೇನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಎಕೋಷವನ್ನಾಡೋಪೇಕ್ಷೆಯಾದ ದೈವದ ಮಂದಿರಗಳೂ, ದೈವವೇಕೋಷಗಳೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಪರಮವೈಷ್ಣವ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ದೈವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಗೆಬಗೆಯ ವಿಷ್ಣುವಿಷಯಗಳೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಪಾದೋಪಕ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೇಶವ, ಕ್ಷೇರದ್ವೀಪ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಕೇಶವ, ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಕೇಶವ, ಇದರಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಕೇಶವ, ಪಶ್ಚಾದ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಾದಕೇಶವ, ಅಂಬರೀಷ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೇಶವ, ಭೂಗವ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಗವಕೇಶವ, ಮಮರಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಮರಕೇಶವ, ಹಯಗ್ರೀವ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಯಗ್ರೀವಕೇಶವ, ವೃದ್ಧಿಕಾಲೇಶ್ವರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮಕೇಶವ, ಮೋಕ್ಷಾಶಾದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯರಾಜನಲ್ಲಿ ಮಮರಕೇಶವ, ತ್ರಿವರಮೂಢನ ದೇವಿಯ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವರವಕೇಶವ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಇದು ಆಯಾ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ

ತೋರದಿವದಿಂದ ಪ್ರಗೀತವು ಮುನಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮೂಡಿದ್ದು. ತುಕಿಯಿಂದ ತೋರಬಹುದಾದ ತಂತರ ಭಗವಂತನು ತುಕಿಗೆ ತುಕಿಗೆ ಭೂತ ಅಗಮಿಸಿ, ತನ್ನ ಅರಣ್ಯ ಪರ್ವತವನ್ನು ತುಕಿಗೆ ನೀಡುವವರೆಗೆ ಇದು ಇದುವೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೋರವನ್ನು ತುಕಿಗೆ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ತುಕು ಅದ್ವಯವನ್ನು ಅಗಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಮಹಾಮುನಿಯು ತನ್ನ ಮಹಾಕವಿಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ತಂತರ ಅಮಗತದಿಂದ ಅದ್ವಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಒಂದುಕೆ ಉಳಿದಿದ್ದು. ಇದು ಮಹಾರಾಜರೇವರಿಗೆ ಮಹತ್ವವಿತ್ತು. ಅದುವರಿಂದ ಅಮಗತರೇವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೋರವು. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೇವರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತೆ ತೋರವನ್ನು ಸಂಭೋದಿಸಿ "ತೋರ ಭಕ್ತ, ಈ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆಯೇ? ಎಷ್ಟು ಮಹೋಪದೇಶ ಎಂತ ಹಾಸ್ಯ ಮಂದರ ಇದರ ಒಳಗೆ ತುಕಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಭಕ್ತ ಪ್ರಗೀತವುಮಾಡಿ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪರ್ವತವನ್ನು ಈ ಹಾದಿ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ, ನೀಡುವು ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಮಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇದು ಮಂದರ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ತೋರ ದಿವದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಅಮಗ ಅದ್ವಯವನ್ನು ಅಗಮಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ದೇವರಿಂದ ನೋಡಿದ್ದು. ಅವನ ಹಾದಿವೆಲ್ಲವೂ ಕೋರಗೆ ಹಾಳುವಾಗಿದೆ. ಇತರ ಈ ರೀತಿಯವರನ್ನು ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಹತ್ವದಿಂದ ಅಮಗತ ಭಕ್ತಿ ಇದನ್ನು ತಪೋಜ್ಞಾನವಾದ ಆ ಮುನಿಯ ದೇವಕ್ಕೆ ತಗಲಿದು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅದ್ವಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಕೈಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟು ರೀತಿಯವರನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಿಕೆಯು ನಂದಿಯು ಆ ಗುಹೆಯ ಒಳಗೆ ತೋರವು. ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಪೋಜ್ಞಾನದ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಕೋರಗೆ ಹಾಳುವುದಾದ ಆ ಮುನಿಯ ದೇವ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯ ಮಹಾರದಂತೆ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಒಳಗಿನ ಜನ ಮಾತ್ರ ಮಹಾರದಂತೆ ದಿವ್ಯ ಇವುವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತ ಮುಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು ನಂದಿಯು ಅವನ ಒಳಗೆ ತೋರವು. ಪ್ರೀತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ರೀತಿಯವರನ್ನು ಆ ಮುನಿಯ ದೇವಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಾರಮಾಡಿದರು. ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪಾಣಿವಲ್ಲವ ಕಲ್ಪ ರಹಿತವಾದ ಆ ಪದ್ಮ ಭೂತದ ಪ್ರಕಾರಮಾಡಿದಿಂದ ಪ್ರಗೀತವು ಮುನಿಯ ದೇವವು ಅದ್ವಯದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿವು, ಪ್ರವೃತ್ತಿವು ಆಯಿತು. ದಿವ್ಯದೇವತಾಂಶದಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಂದಿಯು ಮಹಾರದಂತೆ ಒಳಗೆ ಒಂದಿತು. ಆ ಮಹಾಮುನಿಯು ಇಷ್ಟುಂಗೆ ಮಂದರವೆಂದಿರುವ ಆ ಅದ್ವಯವು ತುಕಿಗೆ ಮಹಾರದಂತೆ ಮುನಿಯಾಗಿದ್ದ ಗಿರಿಯು ನಂದಿಯಾದ ಮಹಾರದೇವಿಯು ಕೋರವುಕೊಟ್ಟಳು. ಆ ಕಿವ ದಂತೆಕೆಳ ದಿವ್ಯ ಪರ್ವತದಿಂದ ತುಕು ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರದಿಂದ ಕುಡಿತವಾಗಿದ್ದು ದೇವಿಗೆ ಪ್ರಗೀತವು ಕುಡಿದರು. "ತುಕುಮುನಿಯು, ಸಮಾಧಾನವು, ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವರೂಪಿಯು ಆದ ಭಗವಂತ ಕಿವಿಯೇ ನಮಸ್ಕಾರ ಅದಿ, ಮಧ್ಯ ಅಂತರಗತವು ಜನಕರ ಪ್ರತ್ಯಾಪದ ಅಧಾರವುಂಥವು, ಇಂದಿ, ಉಪೇಶ್ವರ, ಮುನಿಯ ವ್ಯಂಧಾರಕದಿಂದ ಮಂದರಿಯವು, ಅದ್ವಿತೀಯವು ಆದ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಮಂದರ ಇದು ನಂದಿಯು ತೋರ ಪ್ರೀತಿಯವರನ್ನು ಅರಿಯೆ. ತಪೋಜ್ಞಾನ ನೀಡೆ ಅಥವಾ ನೀಡೆ ಮನೆಯು ನೀಡೆ ಗಮನವು ನೀಡೆ ನಿನ್ನ ತೋರವು ಅದ್ವಯವನ್ನು ಇದು ತಿಳಿಯದು ದೇವಿಯವರ ಇವುವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಮೂಕ ತರನ ತೋರವು ತರವರ ಕಥೆಕಳುವೆಲ್ಲಿ ಇದು ಕಿವುಡು ಮಹಾರದಂತೆ ತೋರವು ದೇವಿಯವರ ಕಡೆ ತೋರವು ಇದು ತೆಳುವ ದೇವಿಯು ದೇವತೆಯ ದರ್ಶನ ಮೂಡಲು ಇದು ಕುಡಿತ. ಇದು ತಿಳಿದು ಒಂದೇ ದೇವಿಯು ಅವರೇ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು:- ದೋಷವು. ಈ ಕುರಿತು ಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಮೂಡುವ ಅಪರಾಧ ಭಾವವು ಕುತೂಹಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈಗ ನೀನು ಈ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ ಪುನರಾಗಮಿಸುತ್ತಿರುವೆ ಎನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪ ಅಂತರಂಗದಿಂದ ಅಂತ್ಯ ಮೇಲೆ ಮೀರಿ ಮೊದಲಿದೆ. ಕುತೂಹಲವು ಮುನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯುವವರ ಮೇಲೆ ಸಂಸಾರರೂಪ ಸರ್ವದ ವಿಷದ ಪರಿಣಾಮವೂ ಏನು ಆಗಲಾರದು. 'ಕಾಶಿ' ಎಂಬ ಎರಡೇ ಅಕ್ಷರವು ಅಂತ್ಯದಿಂದ ಮೂಡುವವಿಗೆ ಮುಂದೆ ಗರ್ಭ ಮೂಡುವ ಮುಖವನ್ನೇ ತಪ್ಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವು ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವರೂಪ. ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಗಂಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಲ್ಪನೆಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರವರ ನಿಜವಾದ ಕಲ್ಯಾಣರೂಪವೇ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಕಲ್ಯಾಣ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಕುತುಬ್ಬಿ ಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಮೇಣವಾಗುವವು ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖ.

ಕೆಳ:- ದ್ವಿಕೃಷ್ಣರೇ ನನ್ನ ಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ನನ್ನ ಚಿತ್ತಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮೂಡುವ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭವ್ಯವು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಡದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೂಡ ಈ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತ ಭಗವಂತರ ಪಡುವೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದದ್ದು ಬೇರೆ. ಕುತುಬ್ಬಿ ಈ ಕುತೂಹಲದಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ನಿಜವೂರೂ ನಿಜವೇ ಬೇಕಾದ ಮನೋಭಾವವಾದ ಪರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿದೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು:- ಅಮೂಲಕೆಯೇ. ನೀನು ನಮಗೆ ಪರ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಒಂದು ವರವನ್ನು ಕೇಳಬೇಡಿ. ನೀನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಈ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಬಾರದು. ಈ ಕುತುಬ್ಬಿ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕುಪಾಕ್ಷರವೂ ತಗಲಬಾರದು. ನನ್ನ ಅತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಪ್ರೀತಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಈ ಕುತೂಹಲವು ಎಲ್ಲ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿರಂತರ ಬಾಧವೂ.

ಮಹಾದೇವ:- ನಿಷ್ಠೆ ಹೇಳುವುದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ನೆರವೇರುವುದು. ನಿಷ್ಠೆ ಕೇಳಿದ ಪರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ನೀಡುವೆನು. ಅದಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ನನ್ನ ನಿರಂತರ ಸೇವೆ, ಅತ್ಯಂತವು ಗಂಗೆಯ ಸ್ನಾನ, ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆ, ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ, ದಾನ, ಧರ್ಮ, ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅಪರಣೆಯಾದರೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಅಭಯವು. ಈ ಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಅವಿಮುಕ್ತ ಎಂಬ ಲಿಂಗದ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವಸಾರಥ ಸ್ವರ್ಗವ, ದರ್ಶನ, ಪೂಜನ, ಚಿಂತನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಸಾಯುವ ಮುನ್ನ ಸಾರಕ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಾವಲೇಕಿಸುವೆನು. ಅವರು ಮುಂದೆ ಎಂದೂ ಘನ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕುತೂಹಲದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ದರ್ಶನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದವರು ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವರು.

ಪರಮಹಂಸರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಲಿಂಗಗಳ ಮಹಿಮೆ

ಕೃಷ್ಣರು:- ಮೂಲವರ್ಯ ಆಗತ್ಯ. ಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಮುಂದೆ ಮಹಿಮೆಗಳು ಹಬ್ಬಿಸಿದ ಐದುನಾವರ ಶಿವಲಿಂಗಗಳು ಕೋಧವಾಗಿವೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ದಿಂದ ಅಂತ್ಯರಕ್ತ ಪರಮಹಂಸರು ಲಿಂಗ, ಅದರ ದರ್ಶನವನ್ನು ದಿವ್ಯರಕ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಮಂತ್ರಮಹಿಮೆಯ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆ ಮೂಲಗಳು ಕವಲು ಮಹಿಮೆ ರಿಪುಣ ಒಂದು ಘಟನೆ ಕಾಣಿಸಿತು.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೂಪ ಕುರುಯ ಕಷ್ಟ ಪುಂಡ್ರವಿಷಯದ ಎಂಬ ಭೈಷ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಬರಲುಮಾಡುವಷ್ಟು ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮ ಈ ಮಹಾಕವಿಗಳಿಗೆಂಟಿ ಇದ್ದರೇ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ. ಆದರೆ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ದೇವತಾ ಪುರುಷರನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿಗ್ರಹಿಸುವುದು? ಹೀಗೆ ಗೆಲ್ಲುವುದು? ವಿಚಾರವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಹೀಗೆ? ಅವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಹೀಗೆ? ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನ ಯೋಚಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಆ ಭೈಷ್ಯಧರ್ಮದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಳಿದನು. ಒಂದು ದುರ್ವಿಚಾರದ ದೇವತೆಗಳ ಸಿಟ್ಟು ಪುಟ್ಟು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಈ ಪಾಶ್ವ ಪಾತಕವಾದರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಾಲ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟದ ಅನಾತಿ ಇಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. ಮಹಾಭೈಷ್ಯರೇ ಕೃತಕವಾದವರು ಅಮರವತಿಯಾದರೂಕೂಡಾ ಮಲಭಯಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಬಹುದು. ಆದರೆ ದೇವತೆಗಳ ಬಳಿ ಸುಷ್ಣ ಪುಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಮಾಪ್ಪಿಪಾಠವಾದರು ಬಾಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಾವು ಬಯಸಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಬಡಬರಲು. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೇ ಮೊದಲು ಕೊಂದು ತಾಕಿದರೆ ಬಾಲ್ಯವಂತುತೋರಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಕ್ಷೀಣರಾಗುವರು. ಅಂತಹ ಅವರ ಪ್ರಾಣ ಕೆಗೆಯುವುದು ನರಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಆ ಭೈಷ್ಯಧರ್ಮವು ಮುಗಿದುಮುಕ್ತವಾಗಲಿ ಏನುಬಿಡು ಸುಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವೇಷದಿಂದ ಒಂದು ಕವಚತೋಷಧಿಯು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಊರ ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ ಹೂವು, ದರಣಿ, ಗಡ್ಡೆ, ಗೆಣದು, ತುಳಸಿ, ತರಕಾರಿ ತೋರಾಣಿ ಅವರ ಭೈಷ್ಯತೆಗೆ ತುಡಿಗೆ ತೋಗಿ ವಿಚಾರ ಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಎರಗೆ ಕೊಂದುಬಿಡುತ್ತಿರುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಸುತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಆ ಮೂರ್ಛಾವಿ ಭೈಷ್ಯನು ಎಷ್ಟೋ ಹಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕಾಡು ಮೇಡು, ಪಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಕಡ್ಡಗೆಲ್ಲ ಅನೇಕವೇಳೆ ಕರಾತುರ ರೂಪವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ನಿಂತಿರಿಸಿದ. ಆದರೆ ಆ ಭೈಷ್ಯನ ಈ ಕವಚ ಕುರಾಪ್ಪನ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತುಡೆತ್ತಿಡ್ಡು ಎಲ್ಲ ದೇವಭೈಷ್ಯ, ಮಾಣಿ, ಮಂದಿರ, ಆಶ್ರಮಗಳ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಾದ ಹೋಗಿಬರುವ ಗುಪ್ತದಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಬಿಡುಗಿ ಅರಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ಪಾತಕಿ, ಎಲ್ಲರೂ ದಣಿದು ಮಲಗಿದಾಗ ಹೆಬ್ಬರೆಯ ವೇಷವಾಗಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ಕೊಂದು ತಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿರುತ್ತಾ ಒಂದು ದಿನ ಕಿವಿಯಾತಿಯ ಸಮಯ ಓವಣ ಕಿವಿರಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆ ವ್ಯಾಜದಿಂದಲೂ ಹಿಂತರದ ಪೂಜೆಮಾಡಿದ. ಅಂತಹ ಕಿವಿರಾಪದಲ್ಲಿ ಮೈ ಮಡಿಕೆ, ಪಶುಂತದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನ ರೀತಿಯಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಈ ಮೂರ್ಛಾವಿ ಭೈಷ್ಯನ ಕಿಡ್ಡಿಗೆ ಗೊಣಕರೂಪ, ತನ್ನ ಕತ್ತೆಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಬಾಗಿ ಭರದಿಂದ ಬಂದ ಆ ಮುಂಭಾಧಿ ಭೈಷ್ಯನು ತುಲಿತನು ರೂಪವನ್ನು ಭರಿಸಿ ಆ ಕಿವಿರಕ್ಕೆವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಹಿಂತುರುತುತಿದ. ಆ ಕಿವಿಯೊಳಗಿಳಿಯತು ಕಿವಿರಕ್ಕೆಲೇ ಚಿಕ್ಕ ಈ ಮುಂಭಾವದ ಮುಟ್ಟುಗಪುರಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಕಿವಿಯುಭಾವಿಗೆ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಿವಿಮಂತ್ರಗಳ ಆಂಗವ್ಯಾಸ, ಕರಾಪ್ಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಧ್ಯಾನಗೈದು ಧ್ಯಾನಶಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಗಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಮುಂಭಾಧಿ ಭೈಷ್ಯನು ಕಿವಿರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮೇಲೆ ಆಶ್ರಮಗೈಯಲು ವಿವಿಧ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದವನ್ನು ಕೊಂಡಿ. ಅವನನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪೂಜಿಸುವ ಕಿವಿರಿಗೆದಿಂದಲೇ ಪಶುಕವಾದ ಪರಮೇಶ್ವರ ಕೃತಕವು. ಆ ರೀತಿಯ ಪ್ರಾಣುಮೋಹಿತವಾದವು ಕಂಡು ಆ ಭೈಷ್ಯನು ತನ್ನ ಮೂಯೆಯಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದಾಗಿ ಬಿಳಿ ಕಿವಿರ ಮೇಲೆಬಿಳಿ ಬಣ ಕೊಂಡು.

ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಎರಗಿದ ಆ ದೈತ್ಯ ವ್ಯಾಘ್ರವನ್ನು ಶೂಲಪಾಣಿಯು ಹೊಡೆದು,, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ತನ್ನ ಕಂಕುಳದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಆಮುಕಿದನು. ಭವಾನೀ ಪತಿಯ ಬಗಲಲ್ಲಿಯೆ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಹಿಡಿತ ಹಾಗೂ ಹಿಡುಕಾಟದಿಂದ ದೈತ್ಯನು ಜರ್ಜರಿತನಾಗಿ |ಕೆಟ್ಟದನಿಯಿಂದ ಚೀರತೊಡಗಿದನು. ಆ ದೈತ್ಯನು ಮರಣಾಂತಿಕ ವೇದನೆಯಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೊರಡಿಸಿದ ಆರ್ತನಾದವ ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಗೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ, ಮುನಿಗಳೂ ಕೂಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ವ್ಯಾಘ್ರರೂಪಿಯಾದ ದಾನವನನ್ನು ತನ್ನ ಕಂಕುಳದಲ್ಲಿ ಹಿಡುಕಿ ಹೊಸಕಿ ಹಾಕುತ್ತ ಹರದೇವನು ಅಟ್ಟಹಾಸಗೈಯುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆರೆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲೂ ಜಯ ಪರಮೇಶ್ವರ, ಜಯ ಹರಹರ, ಜಯ ಮಹಾದೇವ ಎಂದು ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿ, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದನೆಗೈದು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು- "ಜಗದ್ಗುರು, ಈ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನೀನೇ ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ನೀಚನು ಹುಲಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಸಂಹಾರಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೇಲೆ ನೀನು ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿರುವೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀನು ವ್ಯಾಘ್ರೇಶ್ವರ ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಯಾತ್ರಿಕರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ಮತ್ತು ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀನೇ ರಕ್ಷಿಸು.

ತಪಸ್ವಿಗಳ ಮಾತುಕೇಳಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಚಂದ್ರಶೇಖರನು ನುಡಿದನು- "ವಿವ್ರೇಶ್ವರಮರೇ, ನೀವು ಬಯಸಿದಂತೆ ವ್ಯಾಘ್ರೇಶ್ವರ ರೂಪದಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವೆ. ನನ್ನನ್ನು ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಆರಾಧಿಸಿದವರ ಪೀಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿವಾರಿಸಿ, ಪರಮಪದವನ್ನು ನೀಡುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನನಾದನು.

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಮವಂತನು ಮಾಡಿದ ಶೈಲೇಶ್ವರನ ಲಿಂಗದ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಸೃಂದ:- ಒಂದು ದಿನ ಪರ್ವತ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಹಿಮಾಲಯನ ಮಡದಿಯಾದ ಮೇನೆಯು ಪತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕೇಳಿದಳು- 'ಪರ್ವತ ರಾಜ, ನಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮಗಳಾದ ಗೌರಿಯ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮೀಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಅವಳಿಂದ ಯಾವ ಸಮಾಚಾರವೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಅಳಿಯನಾದ ಮಹಾದೇವನು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ? ಭಗವಾನ್ ಶಂಕರನ ಹಾಗೂ ಅವನ ಮಡದಿಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.' ಮಡದಿ ಮೇನೆಯು ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಿರಿರಾಜನಿಗೂ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಪುತ್ರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆ ಆಯಿತು. ಅವನು ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ತನುಜೆಯ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದು ಬರಲು. ನೇರವಾಗಿ ಆ ಪರ್ವತೇಶ್ವರನು ಕಾಶೀಪುರಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಯಾತ್ರಿಕನನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಳಿದ. ಇದು ಯಾವ ಪಟ್ಟಣ? ಇದರ ಒಡೆಯನು ಯಾರು? ಅವನು ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗ ಏನು?

ಯಾತ್ರಿಕ:- 'ಮಹನೀಯನೆ, ಇದು ಕಾಶೀಶ್ವರ, ಗೌರೀಪತಿಯಾದ ವಿಶ್ವನಾಥನು ಮಂದರಾಚಲದಿಂದ ಈ ಕಾಶೀಪುರಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದು ಆರು ದಿನಗಳಾದವು. ಈ ಮೊದಲು ಇಷ್ಟು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಈ ಕಾಶೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ದಿವೋದಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ಮಹಾರಾಜನು ಈ ಭೂರೋಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ದಿವ್ಯ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಈಗ ಸರ್ವಜಗತ್ತಿನ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಮಹಾದೇವನೇ ಈ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಮಿ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಈ ವಿಶ್ವನಾಥನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಗಿರಿರಾಜನು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಷ್ಟೇ, ಗುಣದಿಂದಲೂ

ಗೌರವದಿಂದಲೂ ಉಚ್ಚತರವಾಗಿದ್ದು ನೆ ಈಗ ಮಹಾದೇವ ದಂಪತಿಗಳು ಈ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ದೇವತೆಗಳ ಬಡಗಿನಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು. ಆ ವಿಶ್ವನಾಥ ದಂಪತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಭವ್ಯ ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ವಿಶಾಲ ಭವನದ ಗೋಡೆಗಳು ಮಣಿಮಯ, ನೆಲ ರತ್ನಮಯ, ಕಂಬಗಳು ವಜ್ರಮಯ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ ಆ ವಜ್ರಸ್ತಂಭಗಳು. ಇಂಥ ಅಭೂತವ್ಯೂರ್ವವಾದ ಶಿವಮಂದಿರದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನಾನೆಂತು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ? 'ಯಾತ್ರಿಕನ ಮುಖಾಂತರ ಅಳಿಯನು ಈ ಅದ್ಭುತವಾದ ವೈಭವ ಸಮ್ಮದ್ವಿಯ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಗಿರಿರಾಜನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನಂದಭರಿತನಾದನು. ಅವನು ಆ ಯಾತ್ರಿಕನಿಗೆ ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಹೊನ್ನುರನ್ನಗಳನ್ನಿತ್ತು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಕಳಿಸಿದನು. ಆದರೆ 'ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಮನೆಮಾರು, ಊರು, ಹೊಲ್ಲ, ನೆಲ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ದೂರ್ಜಾಟ ಎಂದರೆ ದಟ್ಟ ದರಿದ್ರ, ಮನೆ ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಡುಗಾಡು ಸೇರಿದ್ದಾನೆ. ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಹುಲಿದೊಗಲು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ತಿನ್ನಲು ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಿರುಪೆ ಬೇಡುತ್ತಾನೆ.' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಶಿವದ್ವೇಷಿಗಳು ಆಡುವ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಮೂರ್ಖತನವಿದ್ದು ಎಂದು ಕಾಶಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಪರಮೇಶ್ವರನ ಈ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮುಂದೆ ರತ್ನಸಾನು ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ನಾನು ಕೂಡ ದೀನದರಿದ್ರನೇ. ನಾನು ಕೇವಲ ಗುಡ್ಡಗಳ ಸ್ವಾಮಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಳಿಯ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ ಸಂಪತ್ತು ಪರಿಮಿತ. ಪರಮೇಶ್ವರನ ಐಶ್ವರ್ಯ ಅಪರಿಮಿತ. ಈ ಮಗಳು ಅಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳ ಕಾಣಿಕೆ, ಆ ಮಹಾದೇವನ ಅಪರಂಪಾರ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮುಂದೆ ಕಳವೆ ಎನಿಸಿ ನಗಣ್ಯ ಎಂದು ತೋರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನನ್ನ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶಿವನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಈ ನನ್ನ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದೇ ಬೇಡ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಆ ಶೈಲರಾಜನು ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪಾರ್ವತೀಯ ಅನುಚರರನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದನು- 'ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪರ್ವತಾತ್ಮಕರಾದ ಸೇವಕರೇ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ನಾಳೆ ಸೂರ್ಯೋದಯವು ಆಗುವುದರ ಒಳಗೆ, ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯವಾದ ಶಿವಾಲಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರಿ. ಆ ಹಿಮಗಿರಿಯ ಆಚ್ಛೇದ್ಯಂತೆ ಅವನ ಆ ಎಲ್ಲ ಶೈಲ ಸೇವಕರು, ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪರಮ ಸುಂದರವಾದ ಒಂದು ಶಿವಮಂದಿರ ವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಿರಿರಾಜ ಹಿಮವಂಶನು ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಮಣಿಯ ಶೈಲೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಬೆಳಗಾದ ಬಳಿಕ ಪಂಚನದ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಕಾಲರಾಜನಾದ ಭೈರವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ತಾನು ಅಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಂದ ರತ್ನ ರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಮರುದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ನಂತರ ಕುಂಡನ, ಮುಂಡನ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಶಿವಗಣಾಧೀಶರು ವರಣಾ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತ ಆ ಶೈವ ಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಓಡುತ್ತ ಮಹಾದೇವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರು- 'ದೇವಾ ವರಣಾನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮನೋಹರವಾದ ಒಂದು ಸುಂದರ ಶಿವಮಂದಿರ ತಲೆಯೆತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಂದಿರವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬೆಳಗಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಭವ್ಯ ಭವನವು ಹೇಗೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿತು?

ಹುಂಡನ, ಮುಂಡನರ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ಮಹಾದೇವರಿಗೆ. ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಗೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಧಾವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಚಂದ್ರಕಾಂತಮಣಿಯ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಈ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿರಬಹುದು? ಎಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಶಿಲಾಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಹೋಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ "ಹಿಮಗಿರಿಯ ಅಲ್ಪ ಸೇವೆ" ಎಂದು ಕೊರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅನಂದಮಂಥರನಾದ ಮಹಾದೇವನು ಪ್ರಮೋದೇಶ ದಿಂದ ಭವಾನಿಗೆ ನುಡಿದನು- 'ಪ್ರಿಯೇ ಇದು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯದೇ ಕಾರ್ಯ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡು.' ಆಗ ಹೈಮವತಿಯು ತನ್ನ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಿತವಾದ ನೇತ್ರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ತಿರುಗಿ ಆ ಶಿವಾಲಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಅದರ ಕಲಾ ಕೌಶಲ್ಯ ವೈಶಾಲ್ಯ, ಭವ್ಯತೆ, ದಿವ್ಯತೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಚಾತುರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು, ಆ ಹಿಮವತ್ಯನೆಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹರ್ಷ. ಹೆಮ್ಮೆ ಎರಡೂ ಹಮ್ಮಿ ಹಮ್ಮಿ ಗರಿಗರಿದು ನಿಂತವು. ಆಗ ಅವಳು ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು- 'ಪ್ರಾಣನಾಥಾ, ನನ್ನ ತಂದೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಈ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೀವು ಹಗಲಿರುಳೂ ಅವ್ಯಸ್ಥಿತರಾಗಿರಿ.'

ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಪರಮೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದ- 'ಪ್ರಿಯೆ, ನಾನು ಈ ಶೈಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವೂ ನೆಲಸುತ್ತೇನೆ. ವರಣಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಈ ಶೈಲೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರತ್ನೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಮಹಿಮೆ

ಸ್ವಂದ:- ಶೈಲೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರು ರತ್ನಮಯ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಕಟವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿವಲಿಂಗದ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಂಬಿಕಾದೇವಿಯು ಗಂಗಾಧರನಿಗೆ ಕೇಳಿದಳು- 'ಜಗನ್ನಾಥ, ಈ ರತ್ನ ಲಿಂಗವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು? ಇದರ ಮೂಲವು ಕೆಳಗಿನ ಏಳು ಲೋಕಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಪಾತಾಳದ ವರೆಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಇದರ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ಹೆಸರು ಏನು? ಪ್ರಭಾವ ಏನು?'

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ, ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಹಿಮಗಿರಿಯು ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಪಾರ ರತ್ನ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಆ ಎಲ್ಲ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟು ಅವನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಏನೇ ಎಷ್ಟೇ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇದರಂತೆಯೇ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಶಿವಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರತ್ನೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ರಾಶಿಯನ್ನೇ ತಂದು ಒಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಈ ರತ್ನೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಮಹಾಮಂದಿರವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಶಿವಲಿಂಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟೇ ಪುಣ್ಯ ಬರುವುದು.

ಪತಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾ ವಹಿಸಿ ಸತೀಮಣಿಯು ತನ್ನ ನಂದಿ ಮುಂತಾದ ಪಾರ್ಷ್ವದವರಿಗೆ ಒಂದು ಶಿವಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದಳು. ಮೂರು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಶಿವ ಪಾರ್ಷ್ವದವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಸುಮೇರು ಶಿಖರದಂತೆ ಸುಂದರವಾದ ಒಂದು ಸುವರ್ಣ ಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಮನದನ್ನೆಗೆ ಆ ರತ್ನೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದನು.

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ, ಈ ಶಿವಲಿಂಗವು ಅನಾದಿ ಸಿದ್ಧ. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಪುಣ್ಯ ಗೌರವದಿಂದಲೇ ಇದು ಪ್ರಕಟ. ಗೋಪನೀಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಗೌಪ್ಯತಮ ಕೋಟಿ ರುದ್ರ ಸೂಕ್ತಗಳ ಜಪದಿಂದ ಬರುವ ಪುಣ್ಯ ಈ ರತ್ನೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಬರುವುದು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಗುಪ್ತವಾದ ಈ ಲಿಂಗವು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಅವನು ತಂದು ಒಟ್ಟಿದ ಮಹಾರತ್ನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಕಟ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಕಾಶಿಗೆ ಬಂದವರು ತಪ್ಪದೇ ಈ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಕೃತ್ತಿವಾಶೇಶ್ವರನ ಮಹಿಮೆ

ಸ್ವಂದ:- ಕಲಶೀಕುಮಾರ, ಮುಕ್ಯಣ್ಣನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರತ್ನೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ 'ರಕ್ಷಿಸಿರಿ' 'ರಕ್ಷಿಸಿರಿ' 'ರಕ್ಷಿಸಿರಿ' ಎಂದು ಮಹಾಕೋಲಾಹಲದ ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಿಬಂದಿತು. ಮದೋನ್ಮತ್ತನಾದ ಮಹಿಷಾಸುರನ ಮಗ ಗಜಾಸುರನು ದೂರದಿಂದ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನು ಹೆಜ್ಜೆ ಇರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರೌಢಿಯು ಕಂಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಗಜಾಸುರನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ವರ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ. "ಕಾಮನ ಕೈವಶರಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ನಾನು ಸಾಯಬಾರದು" ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವರ, ಶಿವನ ಹೊರತು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಮಾನವರೂ ಕಾಮನ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳೇ, ಕಾಮನನ್ನು ಗೆದ್ದವ ಶಂಕರನೊಬ್ಬನೇ. ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಗಜಾಸುರನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲಾರರು ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲಲಾರರು. ಇದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರ. ಇದರಿಂದ ಮದೋನ್ಮತ್ತನಾದ ಆ ದೈತ್ಯ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಕಬಳಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದ. ಅವನಿಂದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಾಗಿ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾದ ಮುನಿ, ಮನುಷ್ಯ, ಮಾನವ, ದಾನವ, ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ 'ರಕ್ಷಿಸಿರಿ ರಕ್ಷಿಸಿರಿ' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳ ತೊಡಗಿದರು. ಜನರ ಮೊರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಎದ್ದು ಬಂದ ವೈಷಭಧ್ವಜ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಗಜಾಸುರನಿಗೆ ಕೋಪ ಕರಳಿತು. ಶಂಕರನ ಮೇಲೆಯೇ ಎರಿ ಬಂದ ಆ ಭಯಕರ ದೈತ್ಯ, ಆಗ ಮಹಾದೇವನು ತನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲನವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆ ದೈತ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಿದ. ಆ ತ್ರಿಶೂಲವು ದೈತ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿತು. ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲದ ತುದಿಯಿಂದ ಆ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಹಾಗೇ ಎತ್ತಿದ. ಶಿವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಗಜಾಸುರನ ದೇಹವು ಒಂದು ಭತ್ತದಂತೆ ಆದುದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಅಸುರನಿಗೆ ಅಮಿತ ಆನಂದ. ಅವನು ಕೈ ಮುಗಿದು ಪರಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ- "ದೇವೇಶ್ವರ, ನೀನು ಕಾಮನನ್ನು ಗೆದ್ದವ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ನನಗೆ ಮರಣವು ವಾಂಛನೀಯವೇ. ಇಂದು ನಿನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲದ ಅಗ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದ್ದು ದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನನ್ನದೇ ವಿಜಯ. ನಿನ್ನ ಶೂಲಾಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇಂದು ನಿನಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದೂ ಒಂದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹ ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಸಾವು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ನಿನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲಾಯುಧದಿಂದ ಆ ಸಾವು ಬಂದರೆ ಅದರಂತಹ ಪುಣ್ಯ ಯಾವುದು?"

ಗಜಾಸುರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಕೌತುಕವೆನಿಸಿತು ಕೈಲಾಸಪತಿಗೆ. ಕರುಣೆಯೂ ಉಕ್ಕಿತು ಆ ದೈತ್ಯಾಧಮನ ಮೇಲೆ. ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವರ ಬೇಡಲು ಹೇಳಿದ. ಸಾಯಲಿರುವ ಆ ಸುರವೈರಿಗೆ ಶಂಕರನ ಈ ಮಾತು ಅಪ್ಪಾಯನ ಎನಿಸಿತು. ಮರಣೋನ್ಮುಖನಾದ ಆ ದಾನವೇಂದ್ರ ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿಕೊಂಡ.

